"DRAUGAS"
LITHUANIAN DAILY FRIEND
TERMS OF SUBSCRIPTIONS
One Year $5.00
Six Months $3.00
Thursdays Edition $2.00
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.,
1800 W. 46th St., Chicago, Illinois.
Phone McKinley 6114, Establ. 1908

DRAUGAS
LITHUANIAN DAILY FRIEND

FIRST EDITION
PIRMOJI LAIDA

Published and distributed under permit (No. 468), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. By the order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

KAINA PRICE 2 CENTAI CENTS

CHICAGO, ILLINOIS, PENKTADIENIS, LAPKRITIS (NOVEMBER) 7 D., 1919 M.
ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER MARCH 31, 1916, AT CHICAGO, ILLINOIS UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879.

METAI-VOL. IV. No. 263

Pramatomas Ilgas Anglekasių Streikas

VYRIAUSYBĖ ATSISAKO PANAIKINTI "INJUNCTION."

Be to tarybos negalimos—sako anglekasių vadai.

Washington, lapkr. 6.—Vyriausybė atsisako pripažinti organizuoto darbo pasiulymą pabaigti streiką anglekasyklose. Darbininkų vadai reikalauja, kad vyriausybė panaikintų "injunction," atkreiptą prieš streikuojančių anglekasių viršininkus. Tuomet tai, sako, greitu laiku butų pabaigtas streikas stojus tarybosna.

Generalio prokuroro asistentas Ames vakar oficijaliai paskelbė, jog šitam klausime vyriausybė neatmainys savo pozicijos, kadangi anglekasių streikas paskelbtas priešginiaujant šalies įstatymams.

Ames sako:

"Streikas peržengia įstatymus. Kaip ilgai jis tęsis, mes veiksime teismuose. Disputos tarpe kasyklų savininkų ir darbininkų tai visai pašalinis klausimas. Jie tą klausimą gali rišti taip, kaip jiems patinkama. Bet vyriausybė negali pakęsti, kad tuo streiku butų peržengiami šalies įstatymai."

Reiškia ilgą kovą.

Anglekasių organizacijos įstatymdavinis reprezentantas čia, Edgar Wallace, sako, jog tokia vyriausybės užimta pozicija reiškia ne kitką, kaip tik ilgą anglekasių kovą-streiką, kad tuo tarpu kitaip streiką butų galima pabaigti į 48 valandas.

"Jei 'injunction' butų atšauktas," sako Wallace, "tuomet darbininkų atstovai ir kasyklų vedėjai kuoveikiaus susirinktų ir į 48 valandas galėtų susitaikinti. Kitaip to negalima padaryti. Tečiaus streikas pirmiau nebus atšauktas, kol nebus padarytas sutarimas užmokesčio klausime."

Rasi, streiko klausime įvyks bent kokios atmainos po pirmųjų teisme išklausinėjimų, surištų su "injunction."

Del vyriausybės užimtos pozicijos ilgą streiką pramato ir kiti darbininkų vadai.

Yudeničo Armija Kritiškam Stovyj

BOLŠEVIKAI SKELBIA APIE SAVO LAIMĖJIMUS.

Sako, stebėsis pasaulis jų žygiais.

Londonas, lapkr. 6.—Rusijos bolševikų valdžia bevieliu telegrafu oficijaliai skelbia:

"Mes gavome šviežią pagelbą; Yudenič negavo jokios. Jo armijos liekanos truškinamos. Jo armiją apsupa musiškė kariuomenė. Pradėjus miestu Luga musų nenugalima kariuomenė pažangiuoja Yudeničo armijos užpakalin. Kituose frontuose stovis mums prielankus. Mes esame ant slenksčio didelio karės laimėjimo. Pasaulis stebėsis musų žygiais."

DENIKINO KARIUOMENĖ PAĖMĖ 55,000 BOLŠEVIKŲ.

Ką sako Trockis Yudeničo kareiviams?

Londonas, lapkr. 6.—Depešose nuo generolo Denikino pažymima, jog tarpe spalių 17 ir 27 d. laikotarpiu Dono kazokai paėmę nelaisvėn 35,000 bolševikų kariuomenės.

Be to, gen. Denikino laisvanorių armija paėmusi nelaisvėn 20,000 bolševikų kareivių.

Pabaigoje pažymima, jog kasdiena viena-kita bolševikų divizija vienur-kitur sunaikinama.

Karės komisaras Trockis paskelbęs manifestą į Yudeničo kareivius. Manifeste tarp kitako sakoma:

"Klausykit, jųs prievartiniai caristo Yudeničo kareiviai! Raudonoji kariuomenė jus apsupa ir prieš jus koncentruoja galingąją artileriją, šarvuotus traukinius, automobilius ir tankas. Yra vienuvienas jums išganymas—vardu "pasiduoti."

APVERKTINAS YUDENIČO STOVIS.

Dalis jo kareivių suvaryta į pelkes.

Gelsingforsas, lapkr. 6.—Generolo Yudeničo armijos pozicija Petrogrado fronte labai kritiška.

Pranešama, jog bolševikai grumoja perkirsti Gatčinos geležinkelį, kuriuo Yudeničo kariuomenė turi atsimesti ant upės Narvos.

Viena Yudeničo armijos dalis, kaip pranešama, bolševikų apsupama pelkėse aplink upę Luga.

LATVIAI ATMUŠĖ UŽPUOLIMĄ PRIEŠ LIEPOJĄ.

Copenhagen, lapkr. 6.—Vokiečių-rusų kariuomenė, prigulinti prie pulk. Avalovo, su sunkiąja ir lengvąja artilerija ir šarvuotu traukiniu praeitą antradienį užpuolė Liepoją.

Bet latvių kariuomenė su anglų artilerijos pagelba atmušė užpuolikus.

Apie tai depešą iš Latvijos gavo vietos latvių spaudos biuras.

PRANCUZIJA KARĖS METU NETEKUSI 1,383,000 VYRŲ.

Suvienytos Valstijos 114,000.

Paryžius, lapkr. 7. — Pranczijos parlamentui biudžetinis komitetas indavė raportą. Prie to raporto atstovas Louis Marin pridėjo indomias skaitlines apie žmonių nuostolius karės metu. Tas skaitlines jis, kaip sakosi, surinkęs iš oficijalių versmių.

Prancuzijos armija karės metu ligi armističijos prarado 1,354,400 vyrų. Nuo pradžios armističijos ligi birželio 1,-1919 m., nuo žaizdų ir ligų ligoninėse mirė daugiau 600 oficierų ir 28,000 kareivių. Tai viso bus daugiau kaip 16 nuoš. visų sumobilizuotų šalies spėkų.

Žuvo 36,800 oficierų.

Visu karės metu buvo sužeista 4,103,981 kareivis ir 4,-988,213 sergantieji kareiviai praleista per ligonines. Daugelis kareivių po kelis kartus įvairiais laikotarpiais buvo sužeista.

Marin paduoda, jog iš 1,-383,000 žuvusių buvo 36,800 oficierų.

Visu karės metu 485,400 prancuzų buvo paimta nelaisvėn.

Karės laivyne Prancuzija praradusi 10,515 vyrų. Iš tų 5,521 užmušta, gi likusieji nežinia kur ir kaip pražuvę.

Talkininkų nuostoliai.

Marin be kitko paduoda ir talkininkų nuostolius ligi įvykimo armistieijos (lapkr. 11, 1918). Žuvusių mušiuose, mirusių nuo ligų ir nežinia kur ir kaip pražuvusių turėjo:

Belgija 44,000; Suv. Valstijos 114,000; D. Britanija 869,000; Graikija 12,000; Italija 49,000; Rumunija apie 400,000; Rusija 1,290,000; Serbija 297,000.

Nelaisvių gyvų ligi lapkr. 11, 1918, buvo: Belgijos 70,-000; Suv. Valstijų 4,800; D. Britanijos 171,000, Graikijos 7,400; Italijos 485,000; Rusijos 2,900,000; Serbijos 82,-400.

Vokietijos užmuštų ir nežinia kur pražuvusių buvo 2,-041,000; Austrijos—Ungarijos 1,542,817; Bulgarijos 101,-224; Turkijos 325,000.

MOTERYS UŽPUOLĖ ŠERIFO PAGELBININKUS.

Prieš juos pavartojo pipirus.

Youngstown, O., lapkr. 7. — Aną dieną čia ties Youngstown Sheet & Tube Co. dirbtuvėmis pakelta riaušės. Apie 50 moterų užpuolė šerifo pagelbininkus, kuomet šitie mėgino neprileisti moterų prie einančių dirbtuvėsna darbininkų.

Moterys šerifo pagelbininkams barstė į akis raudonus pipirus, turbut, mėgindamos juos tuo budu išginkluoti.

Kelios moterys sužeistos. Suareštuota 24 moterys ir 4 vyrai.

SUMANOMA AIRIJAI DU PARLAMENTU.

Ulsterio protestantai turėsią atskirią parlamentą.

Londonas, lapkr. 6.—Anglijos kabineto komitetas sutiko pagaliaus, kad Anrijai butų duota du parlamentu—vienas Ulsterio provincijos protestantams, gi kitas visai Airijai.

Komitetas sutiko patariant subkomitetui.

Tiedu atskiru parlamentu, sakoma, suformuosią kokią nors augštesnę bendrą tarybą, kuri veiksianti visos Airijos vardu.

Atrodo, kad senai prie Airijos taikoma savyvalda gali but pakeista dominija. Vadinasi, Anglija Airijai duos teisių valdyties taip, sakysime, kaip ir Kanadai, bet neleis visai atsimesti nuo Birtanijos imperijos.

Tuo tarpu didžiuma Airijos gyventojų reikalauja savo šaliai nepriklausomybės.

SENATAS STOVI UŽ DARBO POSMUS TAIKOS SUTARTYJE.

Washington, lapkr. 6.—Senatorius La Follette sumanė, kad iš taikos sutarties prašalinti internacijonalio darbo klausimo posmus.

Vakar tan klausiman senatas balsavo. Didžiuma balsų atmesta sumanymas.

Palengva taikos sutartį senatas po visų trukšmų praleis taip, kaip ji yra originale.

Madridas, lapkr. 7. —Portugalijoje išnaujo ima apsireikšti monarchistų bruzdėjimas. Norima sugrąžinti buvęs karalius Manuelis.

PIRKITE KARĖS TAUPYMO ŽENKLELIUS (W.S.S.).

GOMPERS STOVI UŽ 8 DARBO VALANDAS.

Konferencija atmetė jo pasiulymą.

Washington, lapkr. 6.—Internacijonalėje Darbo Konferencijoje aptariama darbo valandų klausimas. Kaikurie atstovai pasiulo 48 darbo valandas savaitėje, arba 8 valandas dienoje visose šalyse, visiems darbininkams visose darbo šakose. Sulig jų tai butų maximum darbo laikas.

Bet kiti atstovai priešinasi. Jie sako, jog šiandie darbininkai turėtų dirbti ilgesnes darbo valandas, kad suspėti pagaminti tai, ką sunaikino karė per kelis metus. Šitų atstovų yra didžiuma.

Vakar S. Gompers kalbėdamas irgi pasiulė 8 darbo valandas dienoje. Jis sakė, jog Amerikos darbininkai gali daug darbo atlikti, dirbdami tik po 8 valandas. Jis pažymėjo, jog 8 valandų darbo išnašumas didesnis už 10 arba 12 valandų.

Jo pasiulymas paduota balsavimui. Ir sumanymas atmestas didžiuma balsų.

PASKELBTA PREZ. WILSONO PROKLEMACIJA.

Washington, lapkr. 7. — Prezidentas Wilsonas paskelbė proklemaciją Padėkonės šventės reikale. Šimet ta šventė bus lapkričio 27 dieną.

Prezidentas proklemacijoje pažymi, jog nacija su pasitikėjimu žiuri į laiminguosius laikus įvykinus pasaulyje taiką.

Havre, lapkr. 7. — Amerikoniškam garlaivyj Bologna ekspliodavo katilas. 3 pečkuriai žuvo ir 2 kitu sužeista.

PATVIRTINAMAS NUZUDYMAS RUSŲ CARO.

Jis su namiškiais sušaudytas; lavonai sudeginti.

Berlynas, lapkr. 7. (Rašo angl. laikraščių korespondentas). — Pagaliaus paaiškėjo, jog bolševikų nužudytas buvęs Rusijos caras Nikolai Romanov su cariene ir visais penkiais vaikais — keturiomis dukterimis ir sunum Aleksieju. Jie visi vienu kartu buvo nugalabinti Jekterinburge naktį prieš liepos 17 d., 1918 m. Jų visų lavonai sudeginti.

Rusijos bolševikų vadai apie tą nuotikį tyli kaip siena, nenori nei prisiminti. Nes už tą darbą jie turi rausti prieš visą margą pasaulį.

Štai kaip tas įvyko.

Tuos faktus man teko patirti nuo Michailo Pokrovskio, veikiančiojo apšvietos komisaro bolševikų valdžioje. Pokrovskii buvo slaptam centro sovieto susirinkime Maskvoje, kuomet Jekaterinburgo sovieto pirmininkas nupasakojo apie nugalabinimą buvusio caro.

Pokrovskii, iš gėdos nuleidęs galvą, man taip pasakojo:

"Jekaterinburgas buvo apsuptas iš trijų šonų, kuomet pas Romanovus atrasta keturi prancuzų kalba rašyti laiškai su parašais "oficieras". Tais laiškais aiškiai buvo pirodyta, jog gyvuoja suorganizuotas suokalbis pagrobti carą su jo šeimyna.

"Vietos sovietas ant greitųjų evakuavo miestą ir nežinojo, kas padaryti su caru. Tad tuojaus atlaikė susirinkimą ir nusprendė nugalabinti carą su visa jo šeimyna.

Bolševikai nekankinę caro.

"Visokie pasakojimai apie kankinimus neteisingi. Naktį prieš liepos 17 apie sovieto ištarmę pranešta carui ir neužilgo jis su žmona ir su visais vaikais buvo išvežtas iš miesto ir sušaudytas.

"Kad neduoti progos monarchistams paskiau caro ir jo šeimynos palaikus gerbti arba tuos pavartoti kontrrevoliucijinei agitacijai, nutarta visus septynis lavonus sudeginti.

"Mes nei nemėginame pateisinti to baisaus atlikto darbo."

Pokrovskii su savimi turi ir man parodė tuos nufotografuotus keturis laiškus, kokie atrasta pas Romanovus.

Rusijos Bolševikija Ir Lietuva

BOLŠEVIKAI NIEKO NEDARO IŠ BLOKADOS.

Sovietas nesunaikinamas—sako Čičerin.

Berlynas, Vokietija, lapkr. 6 (Rašo angliškų laikraščių korespondentas).—"Musų pozicija taikos reikale neatmainyta nuo praeito kovo mėnesio, kuomet čia buvo atvykusi Bullitto misija," pažymėjo George Čičerin (Tchitcherin), sovieto užrubežinių reikalų komisaras, andai pasikalbėjime su manimi Maskvoje.

"Mes bile kokiuo laiku pasirengę stoti taikos tarybosna. Savo sąlygose mes turime padėję: pripažinti visas šiandie gyvuojančias valdžias buvusio se Rusijos imperijos teritorijose; panaikinti blokadą Rusijos; paskelbti bendrą amnestiją; demobilizuoti vsias armijas buvusiose Rusijos imperijos teritorijose. Pagaliaus mes apsiimame prisiimti nacijonales buvusios imperijos skolas.

"Tai generalės sąlygos ir jos neatmainytos. Tečiaus kaikurių smulkmenų klausimai turėtų but pakeisti. Praeitą pavasarį sovietų respublikos gyvavo Latvijoj ir Lietuvoj. Šiandie ten gyvuoja baltosios gvardijos valdžios. Mes apleidome tą vakarų frontą, nes visą savo energiją turėjome sukoncentruoti prieš admirolą Kolčaką, kurio armiją baigiam naikinti.

Nori taikinties su Pabaltija.

"Tečiaus, mes norime taikos su vakarų baltomis valdžiomis ir šiandie tuo reikalu jau vedamos tarybos su Estonija.

"Mes neatakuojame parubežinių mažų viešpatijų. Tai darome pripažindami lygybę tų viešpatijų darbininkams, katrie ten patys gali rupinties savais reikalais. Mes nemėginome ir nemėginsime niekam su prievarta antmesti komunizmo.

"Tos sovietų respublikos, katros gyvavo kituomet Latvijoj ir Lietuvoj, buvo įsteigtos tų šalių tautų žmonių, po karės sugryžusių namo iš Rusijos. Mes tiem sovietam nuėjome pagelbon tik tuomet, kuomet prieš juos ten buvo pakviesti vokiečiai, anglai ir švedai."

Nepramatomas sovietui galas.

Apie sovieto ištvermę Čičerin pasakė:

"Aš nepramatau musų valdžiai galo. Talkininkų blokada negali mums nieko baisaus atlikti. Tik ji gali pakelti socijalę revoliuciją Vakarų Europoj.

"Talkininkai tikisi mus sutruškinti. Bet jie to nepadarys. Negalėdami pasiųsti savo armijų, jie kursto parubežines tautas prieš mus. Bet tos tautos didžiai interesuojasi norėjimu atgaivinti autokratinę Rusiją.

"Suomija, Estonija, Latvija ir Lietuva pilnai žino, jog su Denikino ir Kolčako laimėjimu pasibaigtų joms laisvė ir nepriklausomybė."

Sovietas stiprėja.

Tolians Čičerin nupasakojo, jog jei sovietui pavyktų stoti taikos tarybosna su talkininkais, sovietas gvarantuotų nevesti jokios bolševikų propagandos svetimose šalyse, ypač Amerikoje. Nes Rusijos sovietas už visas kitas šalis labjausia brangina Ameriką, iš kur tikisi sau ekonominės paspirties.

Sovietas, be kitko, apsiima duoti koncesijų svetimų šalių kapitalams ir tai labai liberalėmis sąlygomis.

Bet talkininkai tai visa ignoruoja. Jie tikisi sovietas griusiąs.

"Ta viltis tuščia," sako Čičerin. "Nes musų armija kasdien žymiai stiprėja. Štai šiuo sezonu iš musų militarinių mokyklų išėjo naujų 40,000 "raudonųjų" armijos oficierų. Jų didžiuma proletarai, karšti ir energingi šalininkai socijalės revoliucijos."

Pagaliaus komisaras pranešė, jog sovietas baigiąs daryti santarvę su Japonija. Pastaroji gauna koncesijų Siberijoje.

APSIDIRBO SU GATVEKARIŲ KOMPANIJA.

Turi kraustyties iš miesto.

Toledo, O., lapkr. 7. — Kompanija vardu Toledo Railways and Light ilgus metus šitam mieste valdė gatvekarius, neturėdama nuo miesto jokios koncesijos.

Ir gal butų pasilikę taip dar ilgesniems metams, jei ne pačios kompanijos neprisisotinimas.

Pastaraisiais laikais kompanija staiga už važinėjimą gatvekariais vietoje 5c. įvedė 8 centus.

Miesto valdžiai to užteko. Miesto valdyba padavė piliečiams nubalsuoti, ar kompanija turi čia gyvuoti ir imti 8c., ar turi eiti šalin iš miesto.

Aną dieną piliečiai nubalsavo prašalinti kompaniją iš miesto gatvių su jos gatvekariais.

Piliečių noras bus išpildytas. Kompanija savo gatvekarius turės parduoti.

Copenhagen, lapkr. 7. — Per praeitą pusmetį rusų bolševikų valdžia raudonos gvardijos šeimynų sušelpimui išleido 1,200 milijonų rublių.

"DRAUGAS"
LITHUANIAN DAILY FRIEND
ublished Daily Except Sundays by
RAUGAS PUBLISHING CO., Inc.,
00 W. 46th St., Chicago, Illinois.
TERMS OF SUBSCRIPTION
e Year $5.00
Months $3.00
ursday's Edition $2.00
Advertising rates on application
At NEWS-STANDS 2c A COPY

ETUVIŲ KATALIKŲ DIENRAŠTIS
"DRAUGAS"
ina kasdien išskyrus nedėldienius.
PRENUMERATOS KAINA:
tam $5.00
sei Metų $3.00
Prenumerata mokasi iškalno. Laiks skaitosi nuo užsirašymo dienos ne
o Naujų Metų. Norint permainyti
resą visada reikia prisiųsti ir senas
resas. Pinigai geriausia siųsti išperint krasoje ar exprese "Money Order"
ba įdedant pinigus į registruotą
išką.
DRAUGAS" PUBLISHING CO.
300 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telefonas McKinley 6114

Kun. Bartuškos Politika.

Amerikoje kaikurie žmonės šiaip ir taip kalbėjo apie m. Bartušką ir jo politiką. idžiausias užmetimas jam uvo, kad susidėjo su p. Gabu, idant bendromis jiegomis iverstų dabartinę Lietuvos aldžią, o patys stotų jos vieje. Mes nesiskubinome tiėti toms žinioms, bet atyžiai žiurėjome, kas darosi.

Kun. Bartuška buvo Kaune, uvo bepradedąs politikoje eikti, bet nesutiko su kitais eikėjais. Anų pažiuros ėmė iršų. Kun. Bartuška pasiaukė iš Kauno į Balbieriškį tenai keletą mėnesių gyveo. Nebuvo matyt, kad jis ors kiek butų kišęsis į politiką.

Nesenai jis atvažiavo į veicariją ir apsistojo Lozanoje viešbutyje Alexandra rand Hotel. Ten jis atvažiao viduje rugsėjo mėnesio. radžioje spalio, butent 6 dieą, didelis vietinis dienraštis Gazette de Lausanne et Joural Suisse" labai žymioje vieje pirmame puslapyje atpauzdino pranešimą, kad -ras Bartuška, išbuvęs ašionis mėnesius Lietuvoje, surįžęs į Lozanną, prašo išdaidyti nesusipratimus, kuuos paleido Lietuvai nepriemki vokiečių ir lenkų spauza.

Po tos įžangos prasideda un. Bartuškos straipsnis aie Lietuvą, aprašantis mųs ėvynės žemę, gyventojus, isoriją ir dabartinius vargus.

Labai atydžiai skaitėme ar erasime ženklų, nors kiek atvirtinančių paleistus ant un. Bartuškos įtarimus ir neadome. Jis reikalauja Lieuvai neprigulmybės, jis mato ris tos neprigulmybės prieus: bolševikus, lenkus ir vokiečius. Jis nusiskundžia talininkais, kad tie pavelijo lenams užimti Vilnių, Seinus, unską ir Liubavą. Jis pritaia dabartinei Lietuvos valžiai ir Tarybai. Jis reikalaua, kad Lietuvos ribos eitų nuo Kraus per Įsrutį, Geldapę, apmdami Suvalkus, Gardyną ir ilnių su baltgudiškai kalbaniais buvusiais lietuviais.

Vienas daiktas mums nepainka, kad Gazette de Lausanne kun. Bartušką vadina "vice-presidant du Conseil national lituanien" (Lietuvių Tautos Tarybos vice-pirmininkas). Mes žinome, kad kun. Bartuška visai nėra vice-pirmininku tos Tarybos, kuri dabar daro savo posėdžius Kaune. Jis taipgi nėra nei nariu Amerikos Lietuvių Tarybos. Geriausia butų, jei tat tebutų tiktai Šveicarijos laikraščio klaida. Ljudna butų, jei Lozannoje butų susidariusi kokia nors taryba ir jei kun. Bartuška butų jos vice-pirmininku. Lozannoje lietuvių yra taip maža, kad nėra kam rinkti kokią nors lietuvių Tarybą.

Nebeiname spėliojimais tolyn, o tik lauksime, kad pasidarys vėliau.

Kun. Bartuškai pripažįstame ir mokslo, ir gabumų, ir energijos. Norėtume, kad tat visa butų gerai sunaudota.

Prusų Lietuvių Balsas.

Laikraščio priedermė yra supažindinti skaitytojus taipgi su tuo, kas dedasi Lietuvoje. Tarp kitų tenykščio gyvenimo įvykimų yra ir jų laikraščiai. Šitų tarpe labai įžymus yra "Prusų Lietuvių Balsas," pačių lietuvių leidžiamas dienraštis.

Jis eina kasdien. Pasirodydamas vakare jis turi ant savęs pažymėta rytojaus dieną. Todel jo nebuvo panedėliais ir antrytojaus po švenčių, nes šventomis dienomis jo darbininkai turi pasilsį. Tas dienraštis išeina Tilžėje prie Augštosios gatvės (Hohestrasse), N. 59. Jį leidžia draugija vadinama "Spauda", už redakciją atsako p. J. Stiglorius, spaustuvė priklauso p. Pawlowskiui.

To laikraščio ypatybė yra, kad jisai pradžioje išeidavo lotyniškomis raidėmis, o dabar išeina vokiškomis. Permainos priežastis, beabejonės, buvo ta, kad Prusų lietuviai, iš mažens priverstinai ėjusieji vokiškas mokyklas, geriau yra pripratę prie vokiškų raidžių negu prie lotyniškų.

Prusų lietuvių dienraštis yra aiškiai grynai ir nuoširdžiai lietuviškai patrijotiškas dienraštis. Jis visuomet stoja už Lietuvos neprigulmybę, už Prusų Lietuvos prisidėjimą prie Didžiosios Lietuvos.

Dienraštyje yra daug žinių iš rimto Prusų lietuvių gyvenimo, kuris privalo mums dideliai rupėti. Gaila tik tiek, kad negalime reguleriai jo gauti. Mes jam savo dienraštį siunčiame kasdien mainais, o jis mums ateina tik labai retkarčiais. Gal keno nors cenzura trukdo, gal suirusi po karei krasa negerai veikia.

"Prusų Lietuvių Balsas" yra nebrangus: metams atseina 12 markių. Nepasakyta, kiek reikia primokėti už persiuntimą į Ameriką.

Visiems mokantiems skaityti vokiškas raides ir turintiems laiko patartume susipažinti su "Prusų Lietuvių Balsu."

ŽINIOS IŠ LIETUVOS.

Šiauliai. Rugpjūčio 12 d., š. m. susikurė Šiaulių Srities Komitetas platinti Valstybės Paskolą. Į Komitetą išrinkta 7 žmonės. Posėdyj rugpjūčio 14 d. buvo kooptuoti dar 5 žmonės. Naujas Komitetas VIII 18 išrinko iš savo tarpo pirmininką pilietį K. Lukomskį, vicepirmininką pil. Volpą, sekretorį Žukauskį. Komiteto Biuras yra Dvaro g-vėj 24, Nr.-B.

Žmogus ir Beždžionė

(Tąsa.)

kelios buvo gyvybės rųšys pačioje pradžioje, kaip tik gyvybė atsirado ant žemės, tai rimtasis gamtos mokslas atsakytų: "Nežinau. Aš savo tvirtinimus remiu tik faktais, o praeities ištyrimas dar nepasiekė tų laikų, kada tebuvo tik viena gyvybės rųšis. Pasiekti yra laikai, kada gyvybės nebuvo visai; žinomi laikai, kada gyvybė buvo įvairi, bet perijodas, kada tebuvo tik vienui viena gyvybė, dar tebėra neatrastas. Galima spėti, kad jis buvo, bet negalima to buvimo tvirtinti."

Gamtininkų sutartis.

Beveik visi gamtininkai, tyrinėjantieji augalų ir gyvuolių veislių įvairybę, musų laikais pripažįsta, kad tos veislės dauginosi, atsirasdamos vienos iš kitų. Tas mokslininkų spėliojimo vienodumas yra didžiausias jų pažiurų teisingumo prirodymas. Tai pažiurai pritaria geriausi katalikai, pasižymėjusieji savo didžiu mokslu šitoje gamtos srytyje, kaip ana: vyskupas Jurgis Mendel, kunigai Erich Wassmann ir H. Muckermann bei kiti.

Tik turime atsiminti, kad jau nekartą yra buvę pažvalgų stipriai paremtų visų mokslininkų sutartimi, o paskui atgyvenusių savo amžį ir išnykusių. Tokios sutartinos pažvalgos yra gerbtinos, bet jų negalima vadinti galutinai nusistovėjusiomis amžinomis mokslo tiesomis.

Tipo vienodumas gyvybėje.

Šimkevičius, Zoologijos profesorius Petrogrado universitete, gyvu balsu studentams tvirtindavo apie 1910 metus, kad visos gyvybių veislės ir rųšys ant žemės yra kilusios iš vienos šaknies. Tą savo pasakymą profesorius patvirtindavo vienu prirodymu, kad ant visų gyvųjų veislių matyti vieno tipo žymės. Bet reikia daug pastangų norint surasti vieno tipo žymės ant nokstančio lino, ostrygos (oyster'io) ir tigrio. Iš tų trijų ant greitosios paminėtų pavyzdžių galime matyti, kad nereik perdaug dėti ant vieno tipo žymių, matomų visoje gamtoje. Tečiaus pripažįstame, kad tų žymių yra. Tik mums rodosi, kad jos gali susidaryti ne vien del kilmės bendrumo. Jug visokia gyvybė ant žemės turi laikytis bendrose mųs žemės sąlygose: jos vidutiniame dregnume, jos vidutinėje šilumoje, jos oro sunkume ir t. t. Tos ir kitos bendros priežastys labiau negu kilmės bendrumas gali sudaryti tą išvaizdos bendrumą, ką prof. Šimkevičius vadino vieno tipo žymėmis.

Tikėjimas ir gyvuolių evoliucija.

Krikščionijai ir jos tikėjimo mokslui visai nerupi ar pradžioje buvo tik viena gyva veislė, ar kelios, ar tokia daugybė kaip dabar.

Šventame Rašte, tiesa pasakyta, kad trečią dieną Dievas sutvėrė augalus, penktą dieną žuvis, paukščius ir šliužus, šeštą dieną gyvuolius ir kirminus. (Gen. 1, 11—25). Bet tas suskirstymas nereiškia, kad kiekviena gyvoji rųšis išėjo iš niekur daugiau, kaip tik stačiai iš Dievo. Šv. Raštas pažymi, kad visa gyvų rųšių įvairybė yra Dievo sutverta. Tai buvo tylus pamokinimas, kad žmonės negarbintų tų daigtų Dievo vietoje kaip Egiptiečiai, kad garbino.

Dievas vistiek yra visos gyvybės sutvėrėjas, ar jis tiesiog kiekvieną veislę padarė, ar sutvėręs vieną, visas kitas išvedė iš jos. Jei kada nors gamtos mokslas prirodytų, kad Dievas pradžioje sutvėrė tik mažą grybelio sėklą, o paskui iš jos išvedė visą žolių, girių, žuvių, paukščių ir gyvuolių įvairybę, tai nebutų nieko priešinga Šventajam Raštui, nei nesusilpnytų jo, o tik palengvintų mums jį suprasti.

Žmogaus kilmę iš beždžionės.

Žmogaus kilmė tikėjimo mokslui daug daugiau reiškia už visų gyvuolių kilmę. Šitame dalyke visi tikėjimo priešai labai sutaria, kad žmogus išsivystė iš žemesnių gyvunų. Kas yra šį-tą girdėjęs apie mokslą, bet nepajiegia atskirti spėliojimų nuo prirodytų mokslo faktų, tas ypatingai drąsiai šaukia, buk žmogus yra beždžionės arba kito kokio gyvuolio vaikas.

Tarp rimtų mokslininkų, krikščionių ir nekrikščionių, nėra vienybės tame klausime. Vieni sako, kad nėra priežasčių išskirti žmogų, jei priimame, kad visos, gyvuolių rųšys kilo iš vienos veislės. Juk žmogaus veidas paneši į beždžionės snukį, abu turi rankų, chemiškas kraujo sudėjimas yra vienokis, žmogaus skeletas parodo, kad kitados turėjome uodegą. Veisimasis žmogaus ir beždžionės gali įvykti per ištisus metus, o nėra pririštas prie vienos metų dalies, kaip tat dažniausia buvo su gyvuoliais ir paukščiais.

Kaikurie katalikai mokslininkai, pritardami nuomonei, kad žmogaus kunas yra kilęs iš gyvuolių, neužgina Šv. Rašto. Pirmoje Mozės knygoje trumpai pasakyta: "Ir padarė Viešpats Dievas žmogų iš žemės dumblo ir įkvėpė jam į veidą gyvybės dvasią." (Gen. 2, 7).

Tie žodžiai pirmiausiai ir labiausiai išreiškia, kad žmogaus prigimtis yra iš dviejų dalių: dvasios ir kuno. Tais žodžiais taip-gi pasakyta, kad žmogaus kunas netapo išnieko sutvertas, kaip kiti Dievo padarai, o tapo paimtas iš seniaus sutvertos pasaulio medžiagos. Šv. Raštas rupestingai primena žmogui, kad jo kunas yra imtas iš žemės. Tas pats Šv. Raštas kiek žemiau primena žmogui: "Dulkė esi ir dulke pavirsi" (Gen. 3, 19). Pažymėjęs žmogaus kuno kilimą iš žemės, Šv. Raštas vis-gi nesako nei kaip greitai, nei kokiu budu tas žmogaus kunas pasidarė iš žemės. Ar žemės dumblas bei dulkė ėjo per gyvuolių gyvuolius, kol žmogišku kunu tapo, ar susyk tas kunas buvo nulipintas, to Šv. Raštas nei tvirtina nei užgina. Tas klausimas palikta ištirti gamtos mokslams.

Painesnis dalykas su Jievos sutvėrimu. Ten pasakyta, kad Adomui bemiegant Dievas išėmė jo šonkaulį ir iš to šonkaulio pastatė moteriškę. (Gen. 2, 21. 22). Kurie katalikai prisilaiko pažiuros, buk žmogaus kunas yra išsivystęs iš gyvuolio kuno, tie sako, jog tas moteriškės sutvėrimo aprašymas Pirmoje Mozės Knygoje buvo Adomo sapnas, arba jo regėjimas, po kurio Dievo Apveizda atvedė pirmam vyrui moteriškę taip pat sutvertą, kaip jisai.

Turime pažymėti, kad šitokis Šv. Rašto aiškinimas yra labai drąsus ir paprastai nevartojamas rimtame moksle. Galėtume juomi naudotis nenusidėdami tikėjimui, jei gamtos mokslai stipriai ir aiškiai prirodytų, kad čia negali buti tikro nuotikio aprašymas. Kol kas gamtos mokslai dar nedavė aiškių ir tvirtų prirodymų, kad žmogaus kunas yra kilęs iš gyvuolių kuno.

(Daugiau bus.).

ORGANIZACIJOS PRISIDĖJUSIOS PRIE AM. L. R. K. FEDERACIJOS LAIKE IX-ojo KONGRESO (WORCESTER, MASS) IR PO JO.

Montreal, Canada.

1) Šv. Kazimiero Lietuvių R. K. parapija.
2) Šv. Kazimiero draugija.
3) Šv. Jono Evangelisto draugija.
4) Šv. Elzbietos V. K. Moterų draugija.
5) Šv. Onos Moterų draugija.
6) Šv. Pranciškaus Tretininkų draugija.
7) Gyvojo Ražančiaus draugija.
8) Nek. Prasidėjimo Švenč. P. Marijos merginų draugija.
9) Vardo Marijos mergaičių draugija.
10) Saldžiausios Jezaus Širdies draugija.

Bradock, Pa.

11) Šv. Petro ir Povylo draugija.

Amsterdam, N. Y.

12) Šv. Pranciškaus draugija.
13) Apaštalystės Maldos draugija.

Norwood, Mass.

14) Šv. Kazimiero Karalaičio draugija.

New Haven, Conn.

15) Šv. Kazimiero lietuvių R. K. parapija.

Hartford, Conn.

16) Šv. Kazimiero lietuvių R. K. parapija.

Westfield, Mass.

17) Marijos Vaikelių draugija.

Athol, Mass.

18) Aušros Vartų draugija.

Fed. Sekretorijatas.

PO IX-ojo KONGRESO Į FEDERACIJOS KASĄ INĖJO:

1)	Šv. Kazimiero lietuvių R. K. parapija, Montreal, Canada	$5.00
2)	Šv. Kazimiero dr-ja, Montreal, Canada	2.34
3)	Šv. Jono Evangelisto dr-ja, Montreal, Canada	1.32
4)	Šv. Elzbietos V. K. Moterų dr-ja, Montreal, Canada	.52
5)	Šv. Onos moterų dr-ja, Montreal, Canada	2.38
6)	Šv. Pranciškaus Tretininkų dr-ja, Montreal, Canada	.64
7)	Gyvojo Ražančiaus dr-ja, Montreal, Canada	1.50
8)	Nekalto Prasidėjimo Šv. P. Marijos dr-ja, Montreal, Canada	.26
9)	Vardo Marijos mergaičių dr-ja, Montreal, Canada	1.00
10)	Saldžiausios Jezaus Širdies dr-ja, Montreal, Canada	.78
11)	Šv. Petro ir Povylo dr-ja, Braddock, Pa.	1.92
12)	Šv. Pranciškaus dr-ja, Amsterdam, N. Y.	.80
13)	Apaštalystės Maldos dr-ja, Amsterdam, N. Y.	2.00
14)	Šv. Kazimiero Karalaičio dr-ja, Norwood, Mass.	2.00
15)	Šv. Kazimiero lietuvių R. K. parapija, New Haven, Conn.	5.00
16)	Šv. Kazimiero lietuvių R. K. parapija, Hartford, Conn.	5.00
17)	Marijos Vaikelių dr-ja, Westfield, Mass.	.60
18)	Aušros Vartų dr-ja, Athol, Mass.	2.98
19)	Ražancavos draugija, Newark, N. J.	31.20
20)	Šv. Trejybės lietuvių R. K. parapija, Hartford, Conn.	5.00
21)	Šv. Kazimiero lietuvių R. K. parapija, Philadelphia, Pa.	5.00
22)	Amžino Ražančiaus draugija, So. Boston, Mass.	1.40
23)	L. D. Sąjunga	28.96
24)	Per Antanavičių iš So. Boston, Mass.	25.00
25)	Moterų Sąjunga	142.80
26)	Am. L. R. K. Susivienijimas	652.74
	Viso	**$928.14**

Fed. Sekretorijatas.

AM. L. R.-K. FEDERACIJOS VALDYBOS ADRESAI.

Kun. J. J. Jakaitis, prezidentas, 41 Providence St., Worcester, Mass.

Kun. Pr. Bučys, vice-prezidentas, 2634 W. 67th St., Chicago, Ill.

J. Mockus, iždininkas, 1301 So. 50th Ct., Cicero, Ill.

Kun. F. Kemėšis, sekretorius, 381 Westminster ave., Detroit, Mich.

Išdirbti darbo planui rugpjūčio 8 d. buvo išrinkta komisija, kuri nelaukdama Komiteto rinkimo pradėjo sekmingai varyti darbą. Keli komisijos nariai, k. a. kun. J. Jasienskis, Aps. Valdybos nar. pil. Švamboris, Aps. Viršininkas Isnauskis; karininkas Zalys ir Iždininkas Tamošauskis nuvažiavo rugpjūčio 10 d. į Stačiunus atlaidų ir susipratę Stačiuniečiai išpirko bonų už 17,150 auk. Bonus platinti padėjo savivaldybės įstaigos ir kunigai.

Rugpjūčio 15 d. komisija buvo Šakynoje, kur buvo parduota bonų už 5,250 auk.; uoliai pasidarbavo vietinis klebonas kun. Velutis.

Rugpjūčio 16—18 d. Gruzdžiuose parduota bonų už 10,000 auk., tik reikia pažymėti, kad vietiniai dvasininkai maža teprisidėjo prie platinimo bonų ir patys nepirko; matyti, kad Gruzdiečiams kaimiečiams daugiau rupi tėvynės laimė, ir jie geriau supranta reikalingumą paskolos, negu inteligentija.

Ramygala. Bonų platinimas. Kai-kurie šviesesni asmenys, matydami didelį bonų platinimo reikalą, išrinko Bonų platinimo Komitetą: V. Kuodytę, kun. J. Gudonį, V. Kaupą, M. Kapulniką ir A. Jušką. Tasai komitetas vėliaus pasikvietė dar A. Grubytę ir B. Liesį. Komitetas pirmiausia nutarė suruošti keletą mitingų, butent Ramygaloj, Ančiškyj ir Truskavoj. Toksai mitingas pradėta ruošti pirmiausiai Ramygaloj rugpjūčio 17 d. Pavasarininkės ir pavasarininkai pripynė vainikų, papuošė mitingo vietą, iškėlė vėliavą, kurios vienoj pusėj buvo Vytis su parašu "Valio, Lietuva!"; kitoj parašas: "Lietuvą mylėk, —pinigų negailėk, pirk bonų!" Mitingas prasidėjo pasibaigus pamaldoms bažnyčioj. Žmonėms buvo viskas nepaprasta, todel visi, kas tik buvo tuo metu Ramygaloj susikimšo apie kalbėtojų vietą.

Bonų platinimo komitetas mano siuntinėti po sodžius savo įgaliotinius ir pardavinėti bonus. Tuo budu tikimasi už keletą dešimčių tukstančių auksinų, išparduoti bonų.

"Lietuva," Kaunas.

Pirkite
Lietuvos Valstybės
Bonus
"Draugo" Ofise, 1800 W. 46th Street

LEDAIS APŠALO.

Kur žuvo brangios Jo svajonės?
Kur mintis gražios praeities?
Kur dingo jos, sakykit žmonės,
Atverkit grabą paslapties.

* * *

Draugai mokyklos artimieji
Pažino širdį Jo gerai,
Kartu kaip broliai mylimieji
Kruvoj darbavos nesenai.

* * *

Didvyrių garbę Jis sapnavo,
Didžiavos jųjų veikalais.
Nevienas Jam tad pranašavo:
"Ir Jis nušvies darbais didžiais"

* * *

Prie didžio, švento idealo
Ištikro siekė Jis tada;
Dabar viskas ledais apšalo,
Skambėt paliovė Jo styga...

* * *

Tas laikas brangus jau prabėgo;
Paliko vien tik atminty.j.
Ką kita Jo širdis pamėgo
Naujų troškimų sukuryj.

* * *

Vai Alma Mater numylėta,
Idėjų vieta praeities,
Sapnais likai tik pažymėta
Gelmėje Jojo prigimties...

* * *

Roseland, Ill., 1919 m. **Vaidevutis.**

LAIŠKAI IŠ LIETUVOS.

Benediktas Pužauskis Liaubarų sodž., Vasyliškio par., Kedainių apskričio, rašo broliams, Juozui ir Ignui. Tarp kitko rašo:

Mušio lauko praeitis,
Plunksna linksta aprašyti,
Širdis alpsta apsakyti
Apie karės sulaukimą
Ir vargo praleidimą.
Kaip pradėjau apmąstyti
Apie to vargo praeitį
Ir negaliu aprašyti—
Ašaras nespėju braukti.

Kaip prašėte aprašyti apie musų gyvenimą ir kiek gyvulių turime. Gyvenimas vargingas, nes triobos per karę sudegė. Liaubarų laukuose ir sodžiuje ėjo dideli mušių susirėmimai. Pirmą kartą vokiečiai buvo užėję be mušio, balandžio mėnesyje, 1915 m. nuo Rygos, Šiaulių ir Baisogalos, ir apsupo mus. Bet tą sykį vokiečių kariuomenės mažai matėme, nes ji greit atsitraukė iki Dubisos upės ir mušiai tęsėsi ten iki gegužio 25 d. Paskui rusai pradėjo traukties ir gegužio 27 d. vokiečiai jau buvo Liaubaruose. Čia jie ir apsikasė. Jie buvo apsikasę tarp triobų, daržų ir laukų. Bet rusų smarkaus bombardavimo vokiečiai neišlaikė, buvo išvyti iš Liaubarų ir nuvyti iki Žaiginių. Liaubarų sodžius liko išdegintas, Išliko tik vienas gyvenimas mažųjų Buobelių, taip kito liko viena trioba, kito dvi, o kitam tik pelenai. Musų atliko daržinė ir klojimas ir tas nedegančiomis patrankomis apdaužytas. Mušiams einant dvi savaiti apie Žaiginį, mes gyvenom Meliškiuos pas švogerį E. Raucką. Po dviejų savaičių rusai atsitraukė iki Šventupės ir mes, kartu su jais, važiavome, bet ne mes vieni—tukstančių tukstančiais vežimų važiavo ir nei vienas nežinojo kur stosos, tik visi laukėm, kad rusai grįžtų atgal. Pozicijai apsistojus ant Šventupės, mes toliaus pavažiavę, Ukmergės paviete, palei Vilniaus guberniją, du mėnesiu išgyvenom kaip čigonai po laukus ir krumus ir vis ant baimės, kaip paukščiai medyj, kad kas nenušautų. Oi daug, daug ir civilių žmonių užmušė ir sužeidė važiuojant su pozicija, bet mes, iš Dievo valios, išlikom gyvi. Po dviejų mėnesių rusai dar toliaus traukėsi ir daug civilių žmonių važiavo į gilumą Rusijos, nes visaip gązdino ir kalbėjo.Bet, pagal seno vės priežodžio,"Netoks velnias baisus, kaip jį malevoja." O mes, ant Dievo valios atsidavę, grįžome atgal, nepaisydami bauginimo.

Sugrįžę pusantrų metų išgyvenome Puodžiuose pas Kleivas, o dabar pasitaisėm jaują ir joj gyvename. Puodžiai taip-gi išdegė, atliko tik Šlioras, Kleivas ir Jankaičių triobos sveikos.

Iš priežasties atėmimo gyvulių kariuomenei, gyvulių dabar turime: 2 arklju ir kumelę, dvi karvi ir du veršiu. Brangenybė neišpasakyta: kur prieš karę arklys kainavo 50 rublių, dabar 2,000 r.; karvė prieš karę 40 rub., dabar 1,500 ir viskas yra brangu. Brolis Jonas iš kariuomenės 1917 metais sveikas sugrįžo. Sesuo Palionė ištekėjo į Puodžius už Juozą Klusą.

Iš Dauglaukio dvaro, Tauragės apskričio mokytojas, K. Austynas, rašo gan indomų laišką broliui, S. Austinui, į Waukeganą, kurį čia ištisai perspausdiname.

Dauglaukis,
Rugsėjo 22 d., 1919 m.

Mieli Gentys!

Šiandie, tai yra rugsėjo 22 d., 1919 m., gavome jusų siųstą laiškelį nuo gegužio 24 d., 1919 m. Iš laiškelio, norint labai trumpo, sužinojome svarbiausia tai, kad jus visi esate toje pačioje vietoje ir visi sveiki.

Jus-gi norite sužinoti apie musų dabartinį gyvenimą. Sakote, rašėte jau daug laiškų, bet mes gavome tik vieną, kuris buvo rašytas per Daniją, kur yra Lietuvos atstovas. Dabar tai gavome ir antrą. Pirmam laiškui buvo duotas atsakymas, taip kaip ir šitam.

Tai-gi, mielieji, sakote, kad negalite įsivaizdinti dabartinį Lietuvos padėjimą, Todel aš, jusų brolis Izidorius, aprašysiu kiek galėsiu apie musų pačių ir musų mylimos tėvynės, Lietuvos padėjimą.

Kaip žinote, karė prasidėjo rusų su vokiečiais ir siautė visu savo žiaurumu po musų brangiąją Lietuvą. Perėjo per ją visą ir sunaikino viską, labiausiai ten, kur sustodavo mušiai ant nekurio laiko. Pavyzdžiui: musųTauragė ir apielinkės buvo visiškai sunaikintos, sudegintos. Tauragėje ir aplinkiniuose sodžiuose nebeliko nei vieno namo: viskas buvo paversta į griuvėsius ir pelenus. Murinė naujoji bažnyčia visiškai sugriauta nuo armotų šuvių. Geležinis tiltas tapo suplaišytas ir guli upės gelmėje. Tos nelaimės neaplenkė ir musų Pajuruko. Pajuris visas yra sudegintas podraug su bažnyčia (dabar bažnyčią turime Dauglaukio dvare). Taip-gi buvo paversti pelenais Dvarvyčiai, Sodelis ir Kuisiai. Didelę baimę turėjo ir musų Dauglaukis su Žadgailais, nes jie turėjo buti ir sudeginti, tik vokiečiai kaž-kol susimilo--gal buti, kad tuose sodžiuose buvo vokiečių ir prusų gyventojų. Mes, žinoma, per tą laiką nebuvome namie, tik retkarčiais parvažiuodavome namo del atsivežimo pašaro gyvuliams. Mes buvome išbėgę pas Stulginskį į Viduklę. Nors iš namų išsivedėme visus gyvulius ir drigantus, bet ir tenai, kaip vokiečiai užėjo, visko netekome. Drigantus senąjį ir jaunąjį tuoj atėmė, taip-gi ir karves; kitus arklius vėliau surekvizavo ir todel dabar neturime nei vieno arklio prieškariškos veislės. Tik mamai pasisekė išprašyti vieną karvę, kurią ir dabar tebeturime. Na, dar galiu pasakyti, kad išliko šuo ir katinas. Šuo tai jau laimingai yra išlikęs, nes dabar pas mus retai kur terasi šunį, nes vienus vokiečiai iššaudė, kitus patys žmonės iškorė, kadangi vokiečiai buvo uždėję mokestį už šunį po 12 markių.

Tai-gi, mielieji, kas musų likę yra: karvė, šuo, katinas ir triobėsiai, kuriuose tik sienos bei lentynos. Bet ir už tai ačiu Dievui, nes kiti ir tų daigtų neteko: grįžę rado tik griuvėsius bei pelenus, kaip štai Jencevičia iš Dvarvyčių (Veronika mirė 1917 metais nuo prasiplėtusios prie musų krauligės iš priežasties karo).

Paskui pradėjome po vokiečių valdžia gyventi. Vargais negalais įsitaisėme du arklių, bet neilgai trukus vokiečiai rekvizavo arklius ir vieną atėmė. Vėl pirkome; po nekurio laiko ir vėl atėmė. Galų gale įsitaisėme tokius, kurių nei vienas daugiau ir dykai duodant neėmė. Apie kitas rekvizicijas, suvaržymus, tai jau čionai nėra ko kalbėti. Kur buvo važiavimas į girią žiemą ir vasarą, kur pieno, sviesto atidavimas, javų pylimas, valgyti duonos daugiau pusės svaro uždraudimas, kas virš pusės svaro rekvizavimas, prie darbo, į girią kirsti, sakų grandyti varymas; neišpildžius didžiausios pabaudos nešimas—visą tai aprašyti reikėtų storas knygas prirašyti. Vienu žodžiu, musų krašte vokiečių pasielgimas su žmonėnis buvo **ne kulturiškos šalies** žmonių pasielgimas, bet lyg iš barbariškos, tamsuolių, pagonių šalies atėjusių. Kiti stačiai atrodė judošiais—žinoma buvo retkarčiais ir gerų, bet pažymiu, kad retai kur. Musų amtsforšteirą žmonės kitaip nevadino, kaip liuciperiu.

Galiausiai susilaukėme geidžiamosios vokiečių revoliucijos ir Vokietijos puolimo. Tuomet buvo neišpasakytas džiaugsmas. Iš apmaudos žmonės išdaužė keletą įstaigų,kur reikėdavo kiekvieną rytą pieną nunešus atiduoti. Vokiečiai nulei do nosis, bet neilgam. Vokiečiai sudarė savo "soldaten raff" ir vėl pradėjo valdyti, bet labai šilpnai. Pavelijo lietuviams greit tverti savo valdžią (tai buvo 1918 metų pabaigoje) ir tuoj perdavinėti į lietuvių rankas nekurius valdymus. Jau 1919 metų pradžioje visa valdžia buvo perduota į lietuvių rankas, o vokiečiai pasiliko lyg palaikytojai naujos valdžios, kurioji, jauna budama, buk nemoka valdyti ir todel žmonės neklausys. Bet ne žmonės darė visokias šunybes valdžiai, tik vokiečiai, taip kad išrodė jie pasiliko ne del palaikymo jaunos valdžios, bet del daugiau išardymo. Gi lietuviams suorganizavus kariuomenę ir miliciją, vokiečiai pradėjo šnairakiotis ir kartais prisieidavo su jais ir susiremti. Galiausia, lietuviams įsigalėjus ir pradėjus veikti ant fronto su rusų bolševikais, kurie buvo užėmę bemaž visą Lietuvą, tuoj jaunoji Lietuvos kariuomenė greitu laiku pradėjo stumti rusų bolševikus laukan iš Lietuvos. Vokiečiai labai mažai gelbėjo, o spartakistai stengėsi kaip galėdami gaišinti lietuvių žygius. Bet vokiečiams atsitraukus nuo fronto, liet. liko vieni ir rodėsi neišturės rusų užpuolimų, kurie daug kartų buvo skaitlingesni už lietuvius, bet išėjo visai antraip. Liet. kariuomenė, užsidegusi karštumu tėvynės gynime, greitu laiku išvijo bolševikus iš Lietuvos ir dabar stovi prieš tvirtovę Dinaburgą, kadangi bolševikai prašo taikos iš lietuvių. Vokiečiai atsitraukė nuo fronto, taip-gi išėjo ir iš rytinės ir pietinės Lietuvos, kur dabar įvyksta tikroji tvarka be maišymosi svetimųjų.

Pas mus dar vokiečių, bet laukiame dieną nuo dienos jų atstojimo su geru,kadangi yra ir be to daug priešų. Bet jei neis patys, tai bus varomi. Visudidžiausiai priešininkai Lietuvai—lenkai, kurie tyko nagus išskleidę pagriebti musų iš amžių prigimtą tėvynę. Bet jei lenkai norėtų ištikrųjų pavergti musų kraštą, tuomet visi lietuviai ir nelietuviai, gyvenantieji Lietuvoje, pasiryžtų geriau numirti kovos lauke, negu vėl lenkams ponams vergauti. Todel visoje Lietuvoje buvo nušaukimai per susirinkimus, demonstracijas, mitingus: "Šalin! visi Lietuvos priešai: bolševikai, lenkai, kolčakininkai ir vokiečiai. Šalin visi ponai okupantai,darbo žmonių iš naudotojai!Lai gyvuoja Lietuva demokratinga, darbo žmonių valstija!Lai gyvuoja Amerika demokratingoji šalis, vienatinė musų pagelbininkė ir pritarėja musų norams!"

Taip, maždaug, pasakiau, kaip atsikėlė musų tėvynė per amžius vergavus svetimiems, bet atsikėlė,reikia atsiminti, iš griuvėsių, pelenų, tai buvo ir yra sunkus atsikėlimas, o ypatingai,kad niekas negelbsti tokiame laike. Tik vien Amerika prisiuntė maisto,Anglija pasitenkino žadėjimais, Prancuzija pasižymėjo tuo, kad parėmė musų amžinus priešus lenkus, ir leido eiti į Lietuvą nors vienu tik žodžiu tą galėtų atlikti. Bet nieko neįstengs nei lenkai šelpiami prancuzų, nes jau perdaug užsiliepsnojo lietuvio širdyje tėvynės meilė ir gerai įsitikino į giesmės žodžius: Lietuva, tėvynė musų, tu didvyrių žemė; iš praeities tavo sunus te stiprybę semia.

Dar turiu aprašyti, maždaug, kaip mes dabar gyvename. Visupirma, dėkavoti Dievui, esame visi sveiki ir namuose, o dabar ir linksmųs, kadangi aptūrėjome nuo jusų laiškelį. Tik vėl štai šiandie per visą dieną girdėtis patrankų šuviai nuo pietryčių pusės (gal lenkai briaujasi) ir širdis darosi nerami, linksmumai prapuola,tik kiekvienam patrankų šuviui sutrinksėjus, sudreba širdis ir kraujas, tai užšala, tai užšįla; vienas kitas skruostas raudonuoja, ašaros akyse pasirodo, tamsios mintys eina per galvą, kyla abejojimas ar paspės visus pašaukti prie ginklų—žinočiau,kad tai griausmai girdisi, nešantys tėvynei vergovę, nei valandos nelaukčiau, viską palikęs stoč į kovą, mirčiau—by tik kiti liuosi liktų—išsigelbėtų. Gerai žinau, kad ne manyje vienamę griaudžiai atsimuša tie girdimi patrankų šuviai, bet daugelis tokių yra, kurie jau kovoja. Ak, atsiprašau, mielieji broliai, kad aš taip plačiai noriu kalbėti, bet kol savo jausmų neišlieju, tol toliaus rašyti nebegaliu.

Tai-gi mama, tėvas, žinoma, jau daugiau yra pasenę; Anelė, ir-gi nėra dingusi. Tebėra ir Stanislovas Jencevičia. Aš, tai aš šią vasarą buvau lietuvių kariuomenėje, bet dabar, rudenį, tapau paliuosuotas, nes esu liaudies mokytojas, o jau laikas mokyk. atidaryti (mokyklą įtaisė musų pačių namuose antrą galą užimant). Mokytojai yra butinai reikalingi Lietuvai, nes jų labai truksta. Tai-gi aš neužkarto dedu savo gyvastį del Lietuvos atgijimo, bet palengva prirengdamas iš mažiučių kudikių buti ateityje tikrais, myłinčiais savo tėvynę, savo kalbą piliečiais. Kiekvienam aišku mokytojaus uždavinys. Ypatingai amerikiečiui nereikia jo daug aiškinti. Aš vėl daug prirašiau—atleiskite.

Turtas dabartinis musų tai: du arkliu apkiniu (gal neužmiršote ką tai reiškia), viena karvė, telyčia, veršukas, paršas, paršiukas, vištų burys—duonos ištenkame ir dar šelpiame, kiek galėdami, Lietuvos naująją valdžią. Tik vieno truksta—tai drabužių, nes yra stoka su bovelnomis; niekur negalima gauti. Tilžėje visai nėra. Tai-gi pasigaminti kokį audeklą yra labai sunku, neturint bovelnų. Tai-gi visi laukia kuomet parvež iš Amerikos ar iš kitur bovelnų, bet nesulaukdami, gaminasi viską iš naminių. Mes tai, žinote, nenorim nešioti taip kaip kiti rankinius, nusipirkti gatavus ceikius (pas mus yra labai brangųs) neįstengėme. Todel baigiame ką dar turime dėvėti ir vis laukiame bene iš kur nors pareis, bene kas parsiųs. Kad butų galima su jusų pagelba arba kad Jus galėtumėte parsiųsti mums bovelnų, nors tam sykiui, tai prašau, vardu mamos ir Anelės, kad parsiųstumėte. Tai-gi priminėme ko mums daugiausia truksta. Jeigu todel galėtumėte, tai mes butumėme labai dėkingi.

(Tąsa ant 4 pusl.).

PRANEŠIMAS!

Šiuomi pranešu publikai, kad perkeliau advokaturos ofisa į Hay Building, viršui Hulett's Aptiekos, ant kampo 6-tos ir Washington Gatvių. Taipgi pranešu Sangamon Pavieto (County) Lietuviams, kad iki Balandžio (April) mėnesio mano ofisas bus atidarytas nuo 7-tos val. iki 8-tos val. Panėdelio ir Pėtnyčios vakarais. Ofiso telefono numaris dabar yra **Main 5671**, Rezidencijos telefono numeris, Main 6704.

ISIDOR YACKTIS
Lietuviškas Advokatas **Springfield, Ill.**

KATALIKAMS PRANEŠAMA APIE JUDAMUOSIUS PAVEIKSLUS

Per Charles J. Meegan

Šitame straipsnije bus meginama nurodyti kurie krutamieje paveikslai yra švarus ir tinkami Katalikams pamatyti. Paveiksliai kurie bus čionais išvardyti yra visi perėje per Catholic Photoplay Pre-Review Service of New York City.

* * *

VEIKALAI.

* * *

"Evangeline" kuris yra išleistas per William Fox ims viršu kaipo vienas iš geriausiu veikalių kuris tapo išleistas šioje šalyje. Jis yra labai sujudinantis, scenerija labai graži ir kostumai taip pat. "Evangeline" tikrai atsieke pilna prasme savo rašytojo Longfellow, yra tikrai vienas iš didžiausiu veikalu pono William Fox'o—Ponas William Fox yra praleides milijonus dolieriu jo išdirbime

* * *

Kuomet Alice Brady pradėjo savo sezona lošdama "Forever After" kuriame ji labai atsižimėjo N. Y. ji taip pat dirbs viename iš geriausiu krutamuju paveikslu kuris bus užvardintas "Sinners" labai geras ir puikus kiekvienam pamatyti.

* * *

Perskaityk žemiau paduota pranešima ir iškirpęs ir pasirašęs pasiųsk į bent viena iš krutamųjų paveikslu teatru arba priduok jiems. Parodyk kad septyniolika milijonu kataliku butinai reikalauja ŠVARIU paveikslu.

* * *

Constance Binney, kuri pirmu kartu pasirodys krutamuose paveikslluose, veikale "Erswhile Susan". Ji pirmiau lošdavo New Yorke ant scenos veikale "39 East".

* * *

Trumpu laiku žada atsidaryti viena kompanija susidedant iš katalikišku žmoniu. Juo daugiau katalikų ineis į šita krutamųjų paveikslų išdirbystė juo švaresnius paveikslus mes turėsime.

* * *

William Fox dabar budavoja didelia krutamųjų paveikslų planta kurį yra tikimasi talpins visus jo išdirbamus paveikslus Rytuose. Fox generalis ofisas tenai rasis.

* * *

Skaityk pranešima Savininkams. Iškirpk ji ir pasiųsk į bent koki teatra. Prirodyk kad septyniolika milijonu katalikų reikalauja ŠVARŲ paveikslų.

* * *

Mable Normand viena iš geriausiu Goldwyn artisčių dabar pasirodys viename iš savo veliausiu ir geriausiu veikalu "Jinx".

* * *

Jeigu Peggy Hyland ir ant toliau lošs tokiuose veikaluose kaip "Merry Go Round" ji bus viena iš geriausiu artisčiu.

PATVIRTINTOS FILMOS.

Catholic Pre-Review Service perleido šitos Krutamuosius Paveikslus kaipo švarius ir pamokinančius.

"EVANGELINE"
..... **Mirriam Cooper.**
(William Fox 5 Reeliu)
Lonfellow's poema, kuris labai gražiai atvaidinta krutamuose paveiksliuose. Scenerija yra begalo graži ir kostumai gražus. Miss Cooper ir visi kiti artistai yra labai gabus. "Evangeline" yra skaitomas kaipo geriausias veikalas.

* * *

"THE EGG CRATE WALLOP"
..... **Charles Ray**
(Paramount — 5 Reeliu)
Komedija ir drama sudėta į viena, labai švarus ir juokingas paveikslas patartinas kiekvienam pamatyti, kaip seniems tap ir jauniems.

* * *

"THE WINNING STROKE"
..... **George Walsh**
(William Fox—5 Reeliu)
Paimta iš kolegijos ir atletiško gyvenmo. Labai pamokinantis paveikslas. Labai gerias paveikslas ypačiai vaikams pamatyti nuo dvylikos metu.

* * *

"THE ACE OF THE SADDLE"
..... **Harry Carey.**
(Universal — 5 Reeliu)
Paimtas iš gyvenimo vakaruose, kuriame didelia svarba lošia cowboys, geras veikalas pamatyti visiems.

* * *

"MERRY GO ROUND"
..... **Peggy Hyland**
(William Fox—5 Reeliu)
Labai gražus veikalelis ir lengvas supratimui kiekvienam, vienas iš geriausiu veikaliu kuriuose lošia Peggy Hyland.

* * *

"JINX"—MABLE NOMAND
(Goldwyn—5 Reeliu)
Gražius paveikslas komedijos formoje, visa scenerija labai užimanti ir labai tinkama vaikams ir vaikai ypačiai labai myli.

* * *

"THE SPEED MANIAC"
..... **Tom Mix**
(William Fox—5 Reeliu)
Šiame veikale Tom Mix ypačiai parodo nepaprastus gabumus jodinejime ant arklio, labai gražus ir komiškas paveikslas.

Suviršpriduotas listas yra musu peržiurėtas ir pilnai tinkanti kiekvienam katalikui pamatyti, nes jie yra švarus paveikslai.

PRANEŠIMAS SAVININKUI

Mes žinome kad Tamsta savo teatre megini tiktai duoti mums ŠVARUS ir pamokinančius paveikslus—užtat mes čionais ir atsilankome.

Mes ypačiai esame užsiinteresave paveikslais kurie yra išleidžiami per Catholic Photoplay Pre-Review Service New York City.

Reikalaukite kad išdirbėjiai garsintusi Katalikiškuose laikraščiuose—nes tuomet jie praneša mums kokie yra švarus ir geri paveikslai—17,000,000 Kataliku skaito Katalikiškus laikraščius. ..... yra vadas šiame dalyke.

Malonėkite šita pasiųsti bent kokiam Krutamuju Paveikslui Išdirbėjui arba savininkui kokio teatro. Nauda iš to didele yra pramatoma.

Kuomet visus tuos netinkamus ir nešvarus paveikslus išmes iš krutamuju paveikslus tuomet Katalikai galės tikrai pasisavinti kredita kad jie tame daug pasidarbavo.

Clara Kimball Young trumpu laiku pasirodys veikale "Eyes of Youth". Equity Pictures Company, sako kad šis paveikslas yra begalo geras..

Lietuviu Laivas
Išplauks Lietuvon
Lapkričio 15d.

Kurie dar norite pasiųsti Kalėdų dovanų Lietuvon, tuojaus siųskite, žemiau paduotu adresu:

Pristatymas gvarantuojamas. Dešimts dolerių pamokėta už persiuntimą bakso 2 pėdų ilgio, 1½ pėdų pločio ir 1½ pėdų gilumo užmoka nevien už persiuntimą ,bet ir už apdraudą ir pristatymą iš Bostono į bet kurį dalį Lietuvos.

Platesnių informacijų galima gauti pas:

LITHUANIAN SALES CORPORATION
120 Tremont St., **Boston, Mass.**

Biznieriai garsinkites "Drauge".

LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVE

(LITHUANIAN DEVELOPMENT CORPORATION)

Pirmiausia ir Didžiausia Lietuviu Korporacija Amerikoje

Jau Importą į Lietuvą pradėjo. Tuoj pradės Exportą iš Lietuvos. Kaune skyrius veikia kuopuikiausiai: Jis susidare iš įtekmingiausių žmonių Lietuvoje. Vedeju L. A. B-ves Lietuvoje yra A. Vosylius

TAMSTOS BUKITE DRAUGAIS GARBINGŲ ŽMONIŲ

Lietuvos Atstatymo Bendrovė, kad patarnauti Lietuvoje Atstatymo darbuose, sutvėrė skyrių, kurį sudarė vietos veikėjai ir įtekmingiausi žmonės Lietuvoje. Į valdyba parinkti šie asmenįs: agranomas JONAS SMILGEVIČIUS, buvęs vedėjas Alfo Nobelio firmos Varšavoje, poto buvęs organizatorius ir vedėjas "VILIJOS," A. PRUŠAS, buvęs vedėjas banko Petrograde, rašytojas kooperacijos klausimuose veikalų ir dabar yra vedėjas Lietuvos Prekybos Banko, kuris yra taip-gi ir Lietuvos valdžios banku. JURGIS BALTRUŠAITIS, buvęs vedėjas ilgą laiką "Žagrės", Marijampolėje ir gerai žinomas vaisbininkas. ANDRIUS VOSYLIUS, buvęs "Vilijos" fabriko vedėjas ir dabar yra vedėjas LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖS.

Kiti nariai:

ST. ČIURLIONIS, prezidento Smetonos asmeninis sekretorius ir Lietuvos valstybės raštinės vedėjas, VILIUS GAIGALAITIS, Mažosos Lietuvos Tarybos pirmininkas, buvęs Vokietijos Reichstago narys per 9 metus. DR. J. ALEKNA, Lietuvos Tarybos narys ir Lietuvos Raudonojo Kryžiaus pirmininkas. SELEMONAS BANAITIS, žinomas spaustuvninkas ir knygų leidėjas Kaune, narys Lietuvos Tarybos, baigęs Petrogrado Komercijos Institutą. Dr. A. SLIŽYS, Lietuvos Raudonojo Kryžiaus viršininkas. PRANAS SMILGEVIČIUS valdininkas Lietuvos Prekybos ir Pramonės ministerijoje. AGRONOMAS J. KRIAUČIUNAS, Žemės Ukio Ministerijos direktorius. J. KAUNAS, Lietuvos Intendanturos Valdininkas. I. DOBEKEVIČIUS, Lietuvos valdžios paskirtas direktorius prie Pramonės ir Prekybos Banko. P. TAMOŠEVIČIUS kasininkas Valstybės iždo Šiauliuose. Pramoninikas J. GUSTAITIS (brolis kun. A. Gustaičio, poeto). A. RIMKEVIČIUS, spaustuvninkas iš Vilniaus. P. LEONAVIČIUS, Lietuvos Raudonojo Kryžiaus valdininkas, ir K.

Lietuvos Atstatymo Bendrovė turi viso 50 narių Lietuvoje.

Ar Tamstos nenorėtumėt ir-gi rastis tarpe jų ir veikti Lietuvai naudingą darbą?

Laiko paliko labai mažai įstojimui į Lietuvos Atstatymo Bendrovė.

Šėrai Lietuvos Atstatymo Bendrovės parsidavines tik lig NAUJŲ METŲ. Kas tik gali įstoti turi pasiskubinti, nes pavėlinę negaus pirkti.

Senieji nariai kviečiami pirkti daugiau šėrų.

Šįmet yra padaryta tiek pelno, kad bus galima ir daugiau išmokėti dividendų. Už pirmą pusmetį jau išmokėta 4% už įdėtus pinigus į Lietuvos Atstatymo Bendrovę.

Už antrą pusmetį bus išmokėta DAUGIAU NEGU 4 NUOŠIMČIAI. Ir dividendai augs kitais metais grečiau kaip pusmečiais.

ŠĒRAS $10.00

Negalima imti mažiau kaip 5 šėrus.

Jeigu norite savo draugui padaryti tiek gero, kad jis gautų už savo pinigus kas pusmetis didelius dividentus, prikalbikite jį įdėti pinigus į LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĘ.

ĮGALIOTINIAI IR NARIAI DARBUOKITES: JUO BUS GREIČIAU UŽBAIGTAS PARDAVINĖJIMAS ŠERŲ TUO DIDESNIS PELNAS LIKS

LITHUANIAN DEVELOPMENT CORP.-Lietuvos Atstatymo Bendrovē, 320 Fifth Ave., New York, N.Y.

TAUTOS FONDO IŠLAIDŲ ATSKAITA UŽ LIEPOS, RUGPJUTĮ IR RUGSĖJĮ MĖNESIUS.

Liepos mėnesio išlaidos:

A. F. Petrauskaitė, kelionės lėšos į A. L. Tarybos susirinkimą, Washington, D. C. ....$	50.89
Kun. F. Kemėšis, kelionės lėšos į A. L. Tarybos susirinkimą, Washington, D. C.	40.30
Kun. Alšauskui, "Saulės" gimnazijoms	5,000.00
K. Česnuliui kelio lėšos važinėjant su T. F. prakalbomis	202.48
Kun. prof. Pr. Bučys, kelionės lėšos į A. L. Tarybos susirinkimą, Washington, D. C.	51.72
M. Šimonis, kelionės lėšos į A. L. Tarybos susirinkimą, Washington, D. C.	51.00
Byoir'o Biurui publikacijos reikalams New York'e...	5,000.00
Kun. F. Kemėšis, kelionės lėšos	48.00
Kun. Alšauskui "Saulės" gimnazijoms antru kartu ..	5,000.00
B. Mastauskas, kelionės lėšos į Europą...........	982.11
Byoir'o Biuro reikalams	5,000.00
Viso $21,426.50	

Rugpjučio mėnesio išlaidos:

Lietuvių Informacijos Biurui, Washington, D. C......$2,000.00	
Sekretoriaus alga už liepos mėn. $200.00; plakatai del Bronx, N. Y. $3.00; už 500 ruled bills $4.25; už vėliavėles $52.00; krasos ženkleliai $13.73. Viso....	272.98
Užprotestuotas A. Antanaičio čekis,$25.00. Už protestą $2.25. Viso	27.25
Užprotestuotas J. J. Mitchel čekis, New Haven, Conn., $18.75. Už protestą $2.66. Viso................	21.41
Prapuolęs čekis W. J. Savickio iš Schenectady, N. Y.	10.00
Iš Kingston, Pa. prisiųstas registruotas L. Bond'as, kuris T. F. netinka..............................	50.00
Už parduotus 15,000 L. Bonds nuostolio............	775.11
Kun. J. Žiliui, kelionė ir alga..	523.15
T. F. Sekretorijatui ant rankų.....................	200.00
Už parduotus $2,000.00 L. Bonds nuostolio..........	107.78
Nuostolio už parduotus $30,000.00 L. Bonds..........	1,569.47
B. Vaškevičiutei už kelionę Washington, D. C., T. F. reikalais	17.00
B. Vaišnoras už kelionę seiman, Worcester, Mass.....	65.42
B. Vaišnoras už kablegramą Paryžiun ir Pittsburghan	25.13
B. Vaišnoras, išlaidos 1919 ir 1918 metų...........	25.00
B. F. Mastauskui už kelionę su prakalbomis po Suv. Valstijas	498.37
Už 3000 plakatų	5.25
Už 300 plakatų	1.85
Už 1000 vėliavėlių	46.50
L. Šimučiui kelionės išlaidos......................	37.80
Sekretoriaus alga	200.00
Už telegramą kun. Urbonui	1.24
Už kelionę seiman L. Šimučiui	31.50
Viso $6,507.21	

Rugsėjo mėnesio išlaidos:

Kun. J. J. Jakaitis, kelionės lėšos Washingtonan del senatorių paskirtos lietuviams "hearingo"......$	47.96
P. Molis, kelionės lėšos A. L. T. susirinkiman Worcester, Mass.	26.50
P. Šivickis, kelionės lėšos A. L. T. Worcester, Mass...	26.50
A. J. Staknys " " " " " " " ..	57.20
Kun. Kemėšis " " " " " " " ..	49.50
J. B. Kaupas " " " " " " " ..	30.00
Kun. M. Pankus " " " " " " " ..	20.36
Kun. Dr. Palmer, auka kun. Židanavičiaus..........	350.00
Kun. prof. Bučys, kelionės išlaidos Washington, D. C. ir Worcester, mass.	121.80
Dr. J. J. Bielskis, L. Sargų reikalams.............	500.00
Prof. A. Valdemaras, Paris, by cable 233, 800 franks, pasiųsta rugpjučio 19 d., 1919 m. 30,000.00	
J. Tamošaitis, Šveicarija. Seimo paskirta paskola moksleiviams	5,000.00
Kun. M. Kurpavičius, Kaune. Seimo paskirta apšvietos reikalams	5,000.00
Viso $41,229.82	

Liepos mėnesyj išleista $21,426.50	
Rugpjučio mėnesyj išleista	6,507.21
Rugsėjo mėnesyj išleista	41,229.82
Iš viso per tris mėnesius išmokėta $69,163.53	

K. J. Krušinskas, T. F. rašt.,
456 Grand St., Brooklyn, N. Y.

GREITA PAGELBA

Silpnybės, paeinančios nuo persidirbimo, pailsimo, sąnariu ir raumenu sustingimo, skausmu strėnose, yra greitai prašalinamos, vartojant

PAIN-EXPELLERI

"Draugą Reikale"

Šeimynos, kurios kartą dažinojo jo veikiančią jiegą, daugiaus be jo neapsieina. Yra tik vienas **Pain-Expelleris** ir del jusu apsaugojimo, jis yra paženklintas musu vaizbaženkliu

ANCHOR (Įkaras)

Jeigu ant pokelio nėra vaizbaženklio ikaro, tai jis nėra tikras ir jus tokio neimkite. Visose aptiekose po 35c. ir 65c. Taipgi galima gauti pas išdirbėjus:

F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

LAIŠKAI IŠ LIETUVOS.

(Tąsa nuo 3 pusl.).

Gal jau užteks rašyti, nes jums atgris ir skaityti taip daug pribraižytą laišką.Todel dabar sakome visi sudiev gerbiamieji, mylimieji gentys, amerikonai. Linkime jums geros kloties, geresnių pasisekimų jusų užsiėmimuose.

Jusų gentys Dauglaukio

K. Austinai.

Iš Sovaičių sodž., paštas Viekšniai J. Klimas rašytame laiške savo sunui, J. Klimui, Chicagon tarp kitko rašo:

"Ačiu, aplaikėme daug laiškų ir atvirukų, taip-gi ir "Draugo" numerius nuo 196 iki 206. Matydami, kaip aš tankiai gaunu žinias iš Amerikos, kiti pyksta kad nei jokios žinios negauna nuo savųjų. Manęs prašė paklaust tavęs apie P. Parkauskį, 4519 So. Paulina st., Chicago, Ill., o kaip rašei apie Antaną, kad žuvo Prancuzijoj karės lauke, tai atbėgo pas mane verkdama jo tikroji motina ir meldė, kad sužinočia ar gyvas Pranciškus ir ar tikra žinia apie Antaną, nes ji nori pamaldas daryti. Sovaičių Mišeika ir Ruzė atsišaukia, ar gyvi jų vaikai! Žvirdinas, našlys, gyvena. Pernai jam sužeidė kairę ranką prie tartoko: inkiško į pjuklą. Mažne visai nupjovė ligoninėj daktarai. Buboks senai mirė.

Klausiate apie Viekšnius: kleboniją pastatė, katra atsiėjo apie 30,000; atsistatė Vilčikauskis, Meištas ir 6 karčiamos, taip-gi trys kromeliai. Bažnyčios murai teberiogso nuogi. Rašai, išskaitęs laikraščiuose, kad kun. Jarulaitis išnešęs Šv. Sakramentą į Laižuvą. Suvisai netiesa. Ne į Laižuvą, tik prie musų pašventino didelę triobą ir prabuvo penkias savaites. Klebonas buvo apsistojęs pas Virkučius, o kamendorius Augulis pas mus. Abu kasdieną laikė šv. mišias. Šventomis dienomis žmonės susirinkdavo iš aplinkinių sodžių. Čia ėjo išpažinties, klausė pamokslų, kuriuos kunigas sakė nuo namų gonko. Čia keturis kudikius pakrikštijo ir du mirusiu palaidojo, prie ligonių važiuodavo ir tt.

Kada užėjo vokiečiai, tai visko rado: bažnyčią, krautuves, Vartotojų krautuvę, ligoninę, duonos ir pyragų kepyklas, todel gerai prisiplėšė, nes nuo 8 val. vakaro iki 8 val. ryto vokiečiai darbavosi po visus pakampius savo naudai. Maniau, kad ir gyventi negalėsiu—ant tiek likom apiplėšti. Bet Dievas, Kurį priglaudžiau į savo namelius, neapleido. Tas man pridavė kantrybės ir skalsos, nes nors dar per ketverius metus mus spaudė (taip kaip ant atvirutės: su rykščia šunį, su vokiečių kepure, galinga ranka yra prispaudus), bet bado dar nepatyrėm. Per didelius vargus išnešiau savo gyvastį. Tečiau kol kas dar vargams galo nematyti, nes iš visų pusių ant Lietuvos puola priešais, kuriuos sunku bus nusikratyti. Lietuva dar jaunutė, vos užgimusi valstybėlė, tad ir stato savo krutines drąsųs jos sunai, norėdami apginti nuo priešų savo tėvynę, per amžius aplaistytą kraujais prabočių. Bet sunku be pagelbos. Musų visa viltis Dievuje ir Amerikos pagelboje, nes, kitaip matau iš laikraščių, duodate pagelbą kiek galėdami.

Pernai prieš rugpjutį už vis buvo didžiausias badas. Šįmet iš Amerikos gavom gerų miltų, lašinių (net iš pat Chicagos), silkių (3 už 1 rub., lašinių svaras 4 rub. 80 kap.).

Nepaveiksiu jums, mano mieli vaikai, aprašyti savo vargus. Mes šią valandą ne visai sveiki: Liudvis serga šiltine, o Juzis parvažiavo iš Panevėžio sergąs difterija ant keturių savaičių del pasitaisymo.

Sudiev! Likit sveiki.

Jusų tėvas J. Klimas.

Kun. Butkevičius, Laukuvos klebonas, paš. Šilelė, Tauragės apskričio, rašo C. J. Gedvilui į St. Viator College, Bourbonnais, Ill., pranešdamas, kad jo motina, Barbora, brolis Antanas ir sesuo, Leokadija, yra sveiki ir gyvena savo stuboj Judainiuose. Brolis Povylas 1910 m. buvo paimtas rusų kariuomenėn. 1915 m. dar rašė motinai, o dabar nieko negirdėti. Dėdė Jasas, šiaip taip kyvuoja. Kitkas po senovei. Motina prašo neužmiršti, rašyti ir prašo pranešti, kada įsišvęs į kunigus.

LIET. PILIEČIŲ DR-JOS VAK. PA.

Pittsburgh, Pa.

Valdybos Antrašai:

Pirm.—V. Samson, 1924 Carson Street.

Vice-pirm.—J. P. Petraitis, 1313 Carson Street.

Prot. rašt.—J. W. Patekevich, 2104 Merriman Street.

Fin. rašt.—W. Stacinskas, 2102 Merriman Street.

Iždininkas—J. Jonelis, 157 Meultrie Avenue.

Direktoriai:

J. Janauskas, 75 So. 19th St.

P. Kildušis, 2007 Jane St.

S. Liutinskas, Box 524, Castle Shannon, Pa.

A. Normantas, Box 441, Castle Shannon, Pa.

J. Marcinkevicz, 160 So 19th Street, S. S.

S. Simanavičius, 2228 Sarah Street, S. S.

Ligonių Komitetai:

P. Bardzilauckas, 2223 Larkins Alley, S. S.

P. Marmokas, Box 342, Castle Shannon, Pa.

Susirinkimai atsibuna pirmutinį utarninką kiekvieno mėnesio, 8 val. vakare.

Jonas W. Patekevich, Prot, rašt.
L. P. D., Vak. Pa.

DR. F. O. CARTER
Akių, Ausų, Nosies ir Gerklės

Daktaro patarnavimas Jusų akims dasirenkant akinius. 22 m. ant STATE ST. 1 gas prityrimas. Galvos skaudėjimas, nerviškumas, insomnia ir nevirškuliavimas tankiai atsiranda nuo silpnų akių ir reikia tuojaus eiti pas daktarą. Kreivos akys pataisomos. Atdara subatoj po pietų ir nedelioj.

FRANKLIN O. CARTER, M.D.
120 So. State St. (Antros lubos) Chicago. (Vienos durys į žiemius nuo Fair) Valandos: 9 iki 6. Nedeliomis 10 iki 12. Telefonas Central 837.

ERNEST WEINER
DRY GOODS
1800 W. 47th kamp. Wood Sts.

Mes duodame dvigubas stempas Ketvergais ir Subatomis. Dideliame pasirinkime gaunami, Visokie materijolai, vaikams drabužiai, šlebės ir jakutės.

Pluksnos 79c

Pluksnos 79c

PLUNKSNOS.

AR IEŠKAI FARMOS?

Jeigu taip tai ateik pas mumis aš ką tik pargrižau iš Illinojų Valstijos Farmų kur yra geriausia žeme del visokių augalų. ir dabartės turių farmų visokio didumo nog 50 iki 300 akrų, su Budinkais gyvuliais, mašinoms, sodnais ir taip toliau.

Prie tam dar farmos randasi arti prie gelžkelių turgaviečių, prie puikių upelių ir t. t. Taipgi ir Lietuvių čia yra nemažas buris ir visi linksmai ir turtingai gyvena, taigi jeigų norite pirkti arba mainiti ant namo tai pasiskubinkite kol dar yra iš ko pasirinkti ir dabar yra geras laikas matyti. Kreipkites pas

S. Slonksnis,
3357 So. Halsted St. Chicago.

BIZNIERIAI GARSINKITĖS "DRAUGE."

Lietuviai Amerikoje.

DETROIT, MICH.

(Pabaiga.).

Tam tikslui yra knygynas, vakariniai kursai, skaitlingas ir gerai išlavintas choras, dramatiškas ratelis, įvairus pasikalbėjimai ir diskusijos. Labai daug vyčių kp. narių mokinasi dainavimo bei groti ant įvairių instrumentų. Nesenai vyčiai surengė parap. naudai labai gražų vakarėlį. Buvo sulošta "Geriaus vėliaus—negu niekad." Stankevičius—Bandylos rolėje, Gustaičiutė—Monikos rolėje, Jankeliunas—Gabriuko rolėje, atliko tikrai artistiškai. Varaneckas, Meldažiutė ir Grigaliauskas savo užduotis atliko ir-gi neblogiausiai. Po tam sekė dialogai, kuriuos juokingai atliko p-lės Malakauskaitė su Meldažiute ir Sacikas su Sidaru. Vėliaus puikiai padeklemavo D. Gustaičiutė. Toliaus skambiai padainavo skaitlingas vyčių choras ir kalbėjo kun. F. Kemėšis apie tėvynės nelaimes ir nurodė susirinkusiems budus, kuriais yra galima Lietuvai pagelbėti prie atsiekimo jai laisvės ir nepriklumybės. Žmonių atsilankė gana daug. Pelno liko nemaža. Po programui žaista įvairias tautiškas žaisles.

Nedėlioje, spalio 26 d., Liuosybės Sargų kuopa surengė vakarienę. Pavyko gana gerai.

Pramonė ir darbai.

Detroitas tai automobilių miestas. Čia yra apie tuzinas tos rųšies išdirbysčių. Lietuvių biznierių neperdaugiausiai. Prie padorių biznierių priskaitomu fotografas Drukteinis, drabužių krautuvninkas Abišala, minkštųjų gėrimų savininkai Perminas ir Ambrazas. Taippat kooperatyviška valgomųjų daiktų krautuvė. Yra dar keletas "saliunėlių" ir barzdaskutykla, kurių neverta minėti. Apart to, yra paskolos ir statymo bendrovė "Ruta," ir automobilių bendrovė. Ši pastaroji mano savo veikimą su laiku perkelti į Lietuvą. Abi šios bendrovės yra labai naudingos ir užsitarnauja parėmimo. Darbų čia yra tiek ir tiek. Uždirbama daugiaus kaip kituose miestuose, tik nelaimė, kad čia atvykus sunku butą surasti. Atvažiavusieji lai klausia informacijų pas K. Abišalą, 204 Cardoni ave.

Šis-tas.

Čia manoma greitu laiku iš katalikiškų draugijų suorganizuoti taip vadinamąjį "Lietuvių Katalikų Centrą." Tam tikslui visos augščiau paminėtos organizacijos yra kviečiamos prisidėti prie Federacijos.

Lapkričio mėnesyje, seredomis, subatomis ir nedėliomis bus parapijos bazaras. Prie to "kermošiaus" uoliai ruošiasi klebonas, komitetai ir visos katalikiškos draugijos. Pageidaujama yra, kad čia "išdygtų" padori batų krautuvė ir barzdaskutykla. Kaip kur inteligentų ir perdaug, bet pas mus tai labai jų truksta. Sveikas atvykęs čia lietuvis katalikas gydytojas, advokatas bei dantistas tai jau tikrai "neprakištų." Turbut niekur taip lietuvių kolonija sparčiai neauga, kaip Detroite. Kas šventadienis bažnyčioje matoma daug naujai atvykusių žmonių. Tad nestebėtina, kad vietiniai lietuviai katalikai svajoja apie įgijimą savo kolonijoje spaustuvės ir išleidimą laikraščio. Kiti sako, kad tas nuotikis greitai įvyks. Kodel ne? Na, tai Dieve padėk!

Liudnasis.

CICERO, ILL.

Lapkričio 2 d., š. m., L. R. K. R. laikė nepaprastą susirinkimą apkalbėjimui bėgančių reikalų. Paaiškėjo, kad Cicero kolonija nei kiek neužsileidžia ir didelėms Chicagos kolonijoms rinkime drabužių.

Štai lapkričio 1 d. į Centrą pasiųsta keturios skrynios, kurios svėrė apie 1,000 svarų.

Taigi, vardu Lietuvos R. K., širdingai ačiu visiems ir visoms davusiems auką. Prie to reikia pažymėti, kad daugiausia tam visam laiko ir darbo pašventė J. Gribauskas ir Gribauskienė, kurie ir kambarį davė drabužiams sudėti. Daug pasidarbavo taip-gi ir M. Dambrauskas, S. Tamošaitis ir J. Šliogeris. Tai dar tik pradžia. Dar-gi musų moterėlės ir mergelės žada dikčiai pasidarbuoti. Jeigu vyrai surinko keturias skrynias drabužių, tai, be abejonės, antrą tiek surinks cicerietės. Tat-gi cicerietės, stokite į darbą. Nepasiduokit vyrams, nes kitaip jums butų nei šis, nei tas ir lygybės negautumėt. Dirbkime, kiek tik jiegos leidžia.

Daug smagiau yra, kuomet skaitai gautą laišką iš Lietuvos, kuriame rašo, kad gauna pašelpą nuo amerikiečių ir mums dėkoja. Tat į darbą visi! Dalinkimės su savaisiais tuo, ką turime. Jeigu mes nešelpsim savųjų tėvynėje, tai į ką jie šauksis?

Jonas Z.

CICERO, ILL.

L. D. S. susirinkimas.

Liet. Darbininkų Sąjungos 49 kuopos mėnesinis susirinkimas bus pirmadienyje, lapkričio 10 d., vakare, Šv. Antano parap. svetainėje. Nariai bei narės ir norintieji įstoti į šią sąjungą kviečiami koskaitlingiausia atsilankyti.

Valdyba.

ATSIŠAUKIMAS Į LIETUVIŲ VISUOMENĘ.

Pittsburghe didžiausių lietuviškų kolonijų, Soho ir South Side, lietuviai sudarė bendrą komitetą iš įvairių kliubų ir pašelpinių draugijų atstovų, šelpimui streikuojančių plieno darbininkų.

Keletas draugijų jau paskyrė net po kelis šimtus dolierių į tą fondą. Mes prašome visų lietuvių draugijų pakelti šį klausimą savo susirinkimuose ir prisidėti savo aukomis prie parėmimo streikuojančių plieno darbininkų.

Mes atsišaukiame į visus Amerikos lietuvius darbininkus, prašydami jusų draugiškos paramos toj musų sunkioj kovoj su galingais plieno karaliais. Draugai! Laimėjimas plieno streiko reiškia šviesesnę ateitį visiems šios šalies darbininkams. Todel padėdami mums laimėti ir patys laimėsite.

Šis komitetas šelps visus lietuvius streikierius, dirbusius plieno ir geležies išdirbystėj, kuriems tik reikalinga pašelpa.

Reikalaujanti pašelpos bus gerai ištyrinėti per tam tikrą komisiją ir tiktai *teisingai* reikalaujantiems bus mokama pašelpa. Todel, aukotojai į tą fondą, bukite be baimės, jusų auka bus teisingai suvartota.

Siunčiant aukas, money orderį arba čekį rašykite iždininko vardu, *J. Petraitis*, 1313 Carson St., S. S., Pittsburgh, Pa., o siųskite *sekretoriui, J. P. Rašinskas*, 2123 Watson St., Pittsburgh, Pa.

Sekretorius įtraukęs į knygas, priduos iždininkui.

Pittsburgho Plieno Streikierių Komitetas:

J. Rudzianskas, pirmininkas,
A. Marčikonis, pagelbininkas
J. P. Rašinskas, sekret. I,
J. Dankšas, sekret. II,
J. Petraitis, iždininkas,
Iždo globėjai: *W. Gutauskas, A. Radžiukinas.*

Pašelpgavių Tyrinėjimo Komisija (dar bus padidinta):

J. Kubilius,
A. Kardonas,
W. Slančauskas.

NELEISK PINIGŲ VĖJAMS, TAUPYK.

Yra spėjama, kad nuo laiko karės užsibaigimo, apie 900,000 svetimtaučių, gyvenusių Suvienytose Valstijose, sugrįžo į Europą. Šitie emigrantai susidėjo daugiausia iš italų, grekų jugo-slavų, syrijiečių, kroatų serbų ir rumunų. Tyrinėjimas parodė, kad dauguma jų turėjo susitaupę apie $3,000.00, kuriuos su savim išsivežė.

Tas faktas yra tikru darodymu kokias progas šioji šalis duoda emigrantams ir taip-pat parodo, kad svetimtaučiai, kurie sugrįžo į Europą nesinaudojo viena iš svarbiausių tų progų. Jeigu jie butų indėję tuos pinigus į Suvienytų Valstijų valdžios užtikrintus Karės Taupymo Ženklelius ir Pinigyno Taupymo Paliudijimus, jų pinigai nebutų turėję gulėti dykai nei vienos minutos. Laike kelionės ir iki to laiko, kada jie butų ant vietos apsistoję, jų pinigai butų buvę apsaugoti nuo pavogimo ir pragaišties, ir ant jų butų buvęs užtikrintas tikras pelnas.

Apart to, jie butų neturėję jokios pagundos rizikuoti savo sutaupytus pinigus į projektus, sugalvotus vientik, kad išgauti pinigus iš jų. Kaip lengvai galima išvilioti nuo svetimtaučių jų sunkiai uždirbtus pinigus parodo Profesoriaus Luigi Luzatti, buvusio Italijos premiero, prityrimas. Tas diplomatas nesenai buvo apipiltas pinigais iš Amerikos sumose nuo $1.00 iki $100.00. Siuntėjai prašydavo jo, kad jiems butų palaikyti bilietai del busimos tarptautiškos lioterijos, nuo kurios pinigai eis apmokėti karės iškaščius. Bet tokios lioterijos nebuvo. Tai buvo tik paskala prancuzų laikraštijos ir jos užteko patraukti šimtus žmonių mesti ant niekų savo pinigus.

Jeigu svetimtaučiai Amerikoje ieško budo pagelbėti apmokėti karės iškaščius, kaip šios šalies, taip ir Europos šalių, saugiausias ir pasekmingiausias kelias tai daryti indedant dalį savo sutaupytų pinigų į Suvienytų Valstijų karės Taupymo Ženklelius ir Pinigyno Paliudijimus. Tai yra ekonomiškiausias budas sudaryti kapitalą Suvienytoms Valstijoms, neš ant Suvienytų Valstijų uždėta priedermė aprupinti pinigais ir atstatydinti nuo karės nukentėjusias Europos šalis.

Amerika duoda svetimtaučiams progos uždirbti pinigų, ir Suvienytos Valstijos, del jų pačių naudos, šalies, kurioje jie gyvena ir tos, kurioje jie yra gimę, parodo budus kaip tuos pinigus sutaupyti perkant Karės Taupymo Ženklelius.

PIRKITE LIETUVOS VALSTYBĖS BONŲ.

Pradžia lygiai 8 val. **DIEVO APV. PAR. SVET.** Įžanga 50c., 35c. ir 25c.
Prie 18-tos ir Union Gat.

Subatoj, Lapkr.-Nov. 15, 1919

Liet. Vyčių 4ta Kuopa

PERSTATO

4 Veiksmų Muzikališką Dramą

"SUGRĮŽO"

LIETUVOS R. KRYŽIAUS NAUDAI.

REIKALAUJA.

MERGAITES IR JAUNOS MOTERIS

PRIE ŠVARAUS DARBO

Gera užmokestis dirbant nuo štukio, ir Bonus Plianų.
Gerą mokestis 43 valandos.
Mokestis kas sąvaitė.
Geros Darbo Sąlygos.

FEDERAL SIGN SYSTEM ELECTRIC

212 N. DESPLAINES STREET

REIKALINGI VYRAI.

Prie lumberio.
Atsišaukite nuo 7 išryto: užmokestis kasdiena.

LORD & BUSHNELL CO.
2424 S. Laflin Street

REIKALINGI MOLDERIAI.

"Bench ir Squeezer" atdaroj šapoj arti Chicagos su darbininkais neturime jokių nesusipratimų. Gera užmokestis, atsišaukite tuojaus.

190 No. State Str.
Room 400

REIKALINGI.
8 geri leiberiai.

Dirbti prie lumberio 45c. į valanda, 10 valandų į diena. Atsišaukite

DAVID G. MAXWELL,
44 & Racine Ave.
U. S. Yards.

Reikalingas driveris ant Ford'o, troko turi buti patyręs laundres biznij, uždarbis ant komišino nuo $25 iki $50 savaitėj. Reikia $100 bondso uždėti. Atsišaukite

KRAULEIDZY LAUNDRY C.
4349 So. Hermitage Ave. Chicago.

VARGONININKAS.

Esų jaunas vargoninkas, paieškau vietos prie katalikiškos parapijos. Galiu mokinti Chora. Jeigu kuriam iš Gerbiamų Klebonų bučiau reikalingas, malonekite atsišaukti į

"Draugo" Administracijo.
1800 W. 46 Street Chicago, Ill.
(P. A.)

Reikalinga lietuvaitė mergina dirbti prie namų darbo Katalikiškoj klebonijoj pietinėj dalyj miesto, neturi buti suviršs 30 metų, labai gera vieta, skalbimas atliekama su skalbiamą mašina. Atsišaukite.

3210 Union Ave.
Telefonuokite Drover 2489

REIKALINGAS, mokintojas kuris mokytų matematikos ir braižimo, ta galetų atlikti augštesnes mokyklos mokinis, tiktai viena valanda po pietų Su sąlygomis susitaikinsime. Malonekite atsišaukite laišku į

"Draugo" Administracijos.
1800 W. 46 Street Chicago, Ill.
(J. B.)
arba telefonų Yards 4669.

Reikalingi tuojaus į lietuviška, mastinė krautuvė patyrusia pardavėja, mergaitė darbas pastovus užmokesnis geras, atsišaukite šiuo antrašu:

DRY GOODS
4559 So. Ashland Ave. Chicago, Ill

REIKALAUJA.

MERGINOS
Ir
JAUNOS MOTERIS

Amžiaus 16 iki 25

GENERALIAM OFISO DARBE.

TAVORU IR IŠSIUNTIMO SKYRIUOSE.

OFISO DARBAS.

Merginos ir Jaunos moteris kurios galite gerai ir gražiai rašyti, ir galite gerai skaitliuoti arba drukuoti ant drukuojamos mašineles, kurios ieškoti pastovaus darbo arba tik ant nekurio laiko galite gauti čionais puikias vietas musu Tavoru Skyriuose.

Tos kurios turi prityrima šiame darbe gaus mokėti sulyg gerumo padarymo darbo.

Taip pat geros algos yra mokamos ir toms kurios tiktai pradeda mokintis musu Generaliam Ofise ir gera proga išsilavinimui ofiso darbe. Pastovus arba liglaikinis darbas.

TAVORU IR IŠSIUNTIMO SKYRIUOSE.

Mergaites ir moteris kurios norite pastovaus darbo ar kurios norite dirbti tiktai po pusdieni musu Leicu, Žaislu Aptiekos, Sidabriniu Daiktu ir Gražnu skyriuose. Peržiurėti dalykus, surišti juos į pakelius sverti parcel post užsakymus.

Geros algos pradedant. Nepaprastai gera proga išsilavinimui.

Valandos 8:00 iki 4:45 Subatomis iki piet.

SEARS ROEBUCK AND CO.
Homan & Arthington St.

Telefonas Pullman 60
DR. W. A. MAJOR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas 11719 Michigan Ave.
Adynos 8:30 iki 9 išryto — 1 iki 2 po pietų — 6:30 iki 8:30 vakare.
Nedėliomis nuo 10 iki 11 išryto

PRANEŠIMAS.
Dr. M. T. STRIKOL'IS
LIETUVIS
Gydytojas ir Chirurgas
Perkėlė savo gyvenimo vietą į Brighton Park.
2914 W. 43rd Street.,
Tel. McKinley 263
Ofisas: 1757 W. 47th St.,
(47 ir Wood gat.)
Valandos: 10 ryto iki 2 po pietų, 6:30 iki 8:30 vakare Nedėliomis 9 iki 12 rytais.
Tel. Boulevard 160

Dr. A. K. RUTKAUSKAS
Telefonas McKinley 5764
GYDO VISOKIAS LIGAS
3457 South Western Boulevard
Kampas W. 35-tos gatvės

Tel. Drover 7042
Dr. C. Z. Vezelis
LIETUVIS DENTISTAS
Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak.
Nedėliomis pagal sutarimą
4712 SO. ASHLAND AVENUE
arti 47-tos Gatvės

Dr. S. Naikelis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4712 So. Ashland Ave.
Phone Drover 7042
Cicero Office
4847 W. 14-th St.
Phone Cicero 39
Rezidencija 3336 W. 66-th St.
Phone Prospect 8585

JOSEPH C. WOLON
Lietuvis Advokatas
29 SO. LA SALLE STREET
Gyvenimo Tel. Humboldt 97
Vakarais 2911 W. 22-nd Street
Tel. Rockwell 6909
CHICAGO, ILL.

DR. LEO AWOTIN
Gydytojas, Chirurgas, Akušeris.
1920 So. Halsted St., Chicago.
Kalba lietuviškai, latviškai ir rusiškai.
Valandos: 10 — 12 rytą; 6 — 9 vakare
Tel. Canal 4367

BARGENAS VYRŲ DRABUŽIŲ.

Vyrų ir Jaunų Vaikinų padirbti ant orderio siutai ir overkotai. bet neatsišaukti; vėliausių modelių nuo $26.00 iki $45.00.
Vyrų ir Jaunų Vaikinų gatavi siutai ir overkotai $15 iki $28.50.
Vyrų Kelinės po $3.00 ir augščiau.
Vaikų Siutai po $5.00 ir augščiau.
Pirk savo overkotą dabar prieš žiemą, kuomet kainos pakįla.
Mes taippat turime pilną eilę biskutį nešiotų siutų ir overkotų nuo $8.50 ir augščiau.
Full Dress, Tuxedo, Frock Siutai ir tt. $10.00 ir augščiau.
Atdara kiekvieną vakarą iki 9 val. Nedėliomis iki 6 valandai. Subatomis visą dieną iki 10 valandai.
S. GORDON,
1415 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Isteigta 1902.

PAIEŠKOJIMAI

Paieškau savo tikros sesers Ludvikos Juščaites (po vyru Deglingienė) Paeina iš Kauno Red. Tauragės apskričio Sortiniškų parapijos Laužininkų sodžiaus ji visa laika gyveno Newarke, N. J. ir turi keliata savo namų. Gavau iš Lietuvos laiškų noriu su ja susirašyti, ji pati ar kiti malonėkite pranešti šiuo antrašu:

Antonina Juščaitė,
(Po vyru Blozevičiene)
4608 So. Wood St. Chicago.

ANT PARDAVIMO.

PUIKI PROGA.

Žibančiame stovyje, 4 pagyvenimų namas po 5 kambarius, tiktai 3 metų senumo; puikus basementas, toiletai, baltos sinkos. Stogas ištaisytas del džiaustymo drapanų. Namas randasi ant Parnell Ave. ir 35 gatvės. Visi assessmentai pilnai išmokėti. Randos neša arti $360.00 į mėnesį. Namas yra vertas $5,000.00, bet kas pirks tuojaus, gali nupirkti už $4,250.00.

"DRAUGAS" PUBL. Co.
1800 W. 46th Str., Chicago.

PARSIDUODA.

Didelis murinis namas ant 2 gyvenimų, turis po 4 didelius kambarius. (Namas yra statytas didumo, kaip del šešių kambarių). Trimingai ir grindys kiaurai ažuolininiai, visiškai nauji, su plytų porčiais iš fronto. Randasi namas lietuvių apgyventoje apielinkėje, su puikiais muriniais namais, vienas blokas nuo Kedzie streetkarių ir arti kampo 53-čios gatvės. Namas vertas pagal šių brangumo laikų lengvai $7,500.00, bet parsiduos už 6,400.00. Namas turi gilų cementuotą basementą su plovykiomis.

Kreipkitės šiuo adresu:
"DRAUGAS" PUBL. Co.
1800 W. 46th Str., Chicago.

Uždirbk $35 iki $50 į savaitę

Kirpejiai ir kriaučiai yra reikalaujami visuomet, jie turi trumpas valandas ir lengva darba.

Mes galime jus išmokyti šio darbo į trumpa laika dienomis ar vakarais, už maža kaina. Specijalis skyrius mokinimo ant siuvamu Power mašinų.

MASTER SCHOOL,
J. F. Kasnicka, Perdėtinis
190 N. State Str.
Kamp. Lake Gat. 4 lubos

V. W. RUTKAUSKAS
ADVOKATAS
Veda Bilas Visuose Teismuose
Ofisas Didmiestyj:
69 W. WASHINGTON STREET
Kambaris 609
Tel. Central 5478
Gyvenimas, 812 W. 33rd St.
Tel. Yards 4681

Dr. I. E. MAKARAS
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
Roselande: 10900 So. Michigan Ave.
Telefonas Pullman 342 ir Pullman 3180
Chicagoj: 4515 So. Wood Str.
Tik Ketvergo Vakarais nuo 7 iki 9
Telefonas Yards 723.

Telefonas Pullman 856
Dr. P. P. ZALLYS
Dentistas
10657 So. Michigan, Avenue
Roseland, Ill.
VALANDOS: 9 iki 9 vakare.

Dr. A. BURKE
(Lietuvis)
418 W. Market Str.
Pottsville, Penna.
Su visomis ligomis priima nuo
Nuo 8 iki 10 val. ryto
Nuo 1 iki 3 val. po pietų
Nuo 6 iki 8 val. vakare.

S. D. LACHAWICZ
Lietuvys Graborius patarnauju, laidotuvėse ko pigiausia. Reikale meldžiu atsišaukti, o mano darbu busite užganėdinti
2314 W. 23 Pl. Chicago, Ill.
Tel. Canal 2199.

DR. J. SHINGLMAN
buvęs po 1229 S. 49 Ave. dabar perkrauste savo ofisa po num.
4930 W. 13 Str., Cicero.
RUMATIZMO IR KRAUJO LIGŲ SPECIALISTAS.
ADYNOS nuo 9 iki 12 išryto, nuo 3 iki 5 po piet, nuo 7 iki 9 vakare.
Kaina $2 ofise, $3 namuose Chicagoj $1.00 extra už mylia.
Telefonas rezidencijos Cicero 3656
Ofiso Cicero 49

Dr. M. Stupnicki
3109 So. Morgan Street
CHICAGO, ILLINOIS
Telefonas Yards 5032
Valandos: — 8 iki 11 iš ryto; 5 po pietų iki 8 vak. Nedėliomis nuo 5 iki 8 val. vakare.

Dr. G. M. GLASER
Praktikuoja 28 metai
Ofisas 3149 So. Morgan St.
Kertė 32-ro St., Cicago, Ill.
SPECIJALISTAS
Moteriškų, Vyriškų, taipgi chroniškų ligų.
OFISO VALANDOS: Nuo 9 ryto iki 10, nuo 12 iki 2 po piet, nuo 7 iki 8 valandai vakare.
Nedėliomis nuo 9 iki 2 po piet
Telefonas Yards 687

Resid. 933 So. Ashland Blv. Chicago
Telefonas Haymarket 3544
DR. A. A. ROTH,
Rusas gydytojas ir chirurgas
Specijalistas Moteriškų, Vyriškų Vaikų ir visų chroniškų ligų
Ofisas: 3354 So. Halsted St., Chicago
Telefonas Drover 9692
VALANDAS: 10—11 ryto 2—3 po pietų 7—8 vak. Nedėliomis 10—12 d.

Didžiausias Bendras
Koncertas

—:—RENGIAMAS—:—

DVIEJU CHORU

Šv. Cecilijos Choro nuo Town of Lake,
Liet Vyčiu 36 Kuopos Choro iš Brighton Park

Ned., Lapkričio 9, 1919

SCHOOL HALL SVETAINĖJE, Prie 48tos ir HONORE GATVIŲ.
Pradžia 7:30 val. vakare.

GERBIAMA VISUOMENE:

Kviečiame kuoskaitlingiausiai atsilankyti, nes tiesa bus malonu išgirsti milžiniško mišraus Choro, Vyčių Choro, parinktų solisčių ir gražiausių duetų. Taipgi puikios orkestros pritarimo Chorams, tai tik stebins klausančius. Kas iš gerbiamųjų norės išgirsti puikiai išlavintų Chorų, tegul nepraleidžia progos.

Po koncertui pasilinksminimas.

Kviečiame visus **Komitetas.**

CHICAGOJE.

PIRKITE
LIETUVOS PASKOLOS
BONUS
Draugo Ofise, 1800 W. 46 St.

KATALIKIŠKOS ŠVENTĖS.

Penktadienis, lapkr. 7 d., Šv. Karino. Engelbertas.
Šeštadienis, lapkr. 8 d., Šv. Godfridas.

KASDIEN PAREINA VIENA ŽMOGŽUDYSTĖ CHICAGOJE.

Niekur nėra tokio baisaus apsireiškimo.

"Chicago su 3 milijonais gyventojų per vienerius metus turi daugiau žmogžudysčių, kaip Anglija, Škotija ir Valija su 40 milijonų gyventojų.

"Chicagoje galvažudybės taip plačiai suorganizuotos, kaip per paštą užsakomųjų daiktų reikalų vedimas (mail order business).

"Čia nėra šiandie nei vieno policijos kapitono, kurs, paremiamas kaltintojų autoritetų ir teismų, negalėtų savo precinkte susiaurinti galvažudybių ligi 50 nuoš. per 30 dienų, jei to panorėtų.

"Šitas Chicagos rekordas kuoaiškiausiai liudija, jog šis nepildomi kaip reikiant įstatymai kriminalistų baudimo žvilgsniu".

Taip sako pulk. Sims, prasižengimus tyrinėti Chicagoje komisijos pirmininkas, buvęs Suv. Valstijų apskričio prokuroras.

Jis sako, jog stovis Chicagoje tikrai pasibaisėtinas. Ir tuo tikslu beveik nieko neveikiama. Čia kasdien pareina viena žmogžudystė. Tik nuo vienų piktadarių plėšikų ir vagių apsidraudinas žmonėms prarija milijonus dolierių. Ko panašaus nerastum visuose kituose Suv. Valstijų didesniuose miestuose.

Kiekvienam atsitikime čia policija kaltina teismus, teismai vėl kaltintojus (prosekutorius), gi pasterieji pagaliaus atsisuka prieš policiją. Ir taip visas laikas seka ratu.

Tečiaus faktai kitką parodo.

Anot pulk. Sims, yra kalti tikrai tie, katrų žinyboje tos piktadarybės atliekamos, ir katrie kaip pridera nepildo savo pareigų,arba jas pildydami apsilenkia su gyvuojančiais įstatymais.

Sims sako, jog paminėta komisija nėra įsteigta pravesti čia kokias nors reformas. Tečiaus ji išvilks aikštėn faktus, sulig kurių bus žinoma, kas yra kaltas už piktadarybes.

KALBAMA APIE CUKRAUS PABRANGIMĄ.

Cukraus svarui prišieisia mokėti 14 kapų 15 centu. Taip tvirtina "fair price" Chicagoje komiteto pirmininkas prijoras Sprague.

Tai busią todel, kad cukraus išdirbėjams reikalingas didesnis pelnas.

CELEŽINKELIŲ KOMPANIJOS NORI PRADĖTI DARBUS.

Illinois Central ir Michigan Central geležinkelių kompanijos Public Utilities komisijai padavė prašymą leisti kompanijoms pradėti darbas —suelektrifikuoti savo geležinkelius miesto ribose ir atlikti kitus pagerinimus.

Kompanijos tiems darbams yra nuskyrusios 80 milijonų dolierių.

SUVAŽINĖTA VAIKAS.

Vežimu suvažinėtas 5 metų vaikas N. Zition ties jo namais, 1105 So. Leavitt gat. Vežimą važiavo Harry Prendergast, 2158 Hastings gat. Vaikas pats kabinosi ant pravažiuojančio vežimo, anot liudininkų.

VAGILIAI SUGRĄŽINO $53,000 VERTĖS ČEKIŲ.

McNeil & Higgins firmos ofisą nesenai apkraustė vagiliai. Paėmė $600 pinigais ir $52,600 čekiais. Dabar per paštą firmai sugrąžino čekius. Pinigų nėra.

RUOŠIAMASI PRIE IŠKILMYBIŲ.

Ateinantį antradienį, lapkričio 11, Chicagoje bus iškilmingai paminėta metinės padarytos armisticijos Europoje sukaktuvės.

Dabar patriotinės organizacijos ruošiasi prie tų iškilmybių. Ateinantį sekmadienį, sakoma, įvairių tikėjimų bažnyčiose tuo tikslu bus pamaldos.

VAGILIAI PAVOGĖ SVAIGALŲ VERTĖS $6,000.

Iš Steuben County Wine Co., 223 Madison gat., vagiliai aną naktį iškraustė įvairios rųšies svaigalų vertės $6,000.

IŠ CHICAGOS LIETUVIŲ KOLONIJŲ

KATALIKŲ VIENYBĖS CENTRO SUSIRINKIMAS.

L. R. Katalikų Vienybės Centro mėnesinis susirinkimas bus antradienyje, lapkričio 11 d., vakare, Dievo Apveizdos parap. svetainėje. Laukiama skaitlingo atsilankymo atstovų iš skyrių ir draugijų, ir katalikų veikėjų iš visų kolonijų.

Valdyba.

IŠ DIEVO APVEIZDOS PARAP.

Tautos Fondo 31 sk. laikys mėnesinį susirinkimą 9 d., lap., Dievo Apveizdos parapijos svet., Malonėkit visi nariai ir narės atsilankyti į susirinkimą, nes yra daugel svarstymų.

Taipogi pabaigus svarstymus Tautos Fondo, bus posėdis Lietuvos R. Kryžius rėmėjų. Yra daug svarbių reikalų. Yra laiškų iš Centro, kur nurodyta daug dalykų.

Aštoniolikiečiai, skaitlingai susirinkt ir prisidėkit prie šelpimo Lietuvos.

L. R. K. Raš. Pr. Kuprionis.

IŠ TOWN OF LAKE.

Linksmas iš alumnų veikimo.

Užpraeitoj nedėlioj, spalio 26 d., I-mos kuopos alumnai laikė susirinkimą. Apsvarsčius bėgančius reikalus, inešta pageidavimas, kad kuopa surengtų pasilinksminimo arba šeimininką vakarėlį (Halloween).

Visi tam pritarė.

Atsisakius L. Vyčių 13 kp. išpildyti programą Labd. Sąjungos kuopai, Dievo Apveizdos parap., atstovai tuo pačiu tikslu atsilankė į alumnų susirinkimą. Alumnai prašymą priėmė ir apsiėmė išpildyti programą.

Gerb. kun. N. Pakalnis inešė, kad alumnams reiktų lavinties iškalboje, arba sakyti prakalbėles. Inešimas priimtas. Tat dabar po kiekvienam susirinkimui alumnai sakys prakalbėles, lavinsis iškalboje.

Alumnų 1 kp. turi sutvėrus ir chorą, kurį veda vargoninkas V. Daukša. Jis pašvenčia savo laiką, kad išmokinus chorą liaudies dainelių. Kas girdėjo jau alumnų chorą dainuojant, tas pasidžiaugė.

Alumnai 1 kuopos gražiai veikia, sutaria ir vienybėje gyvena.

Alumnai, laikykitės vienybėje ir toliau daug gerų darbų nuveiksite.

Alumnietė.

SUARESTUOTAS BUVĘS KAREIVIS.

Suareštuotas buvęs kareivis Frank G. Davis ir padėtas po $5,000 paranka. Jis dirbęs vienoj vidumiesčio departamentinėj krautuvėj ir tenai nepriderančiai atsiliepęs apie Raudonojo Kryžiaus organizaciją.

KORONERIO TEISMAS PALIUOSAVO MUSZYNSKĮ.

Koronerio teismas po ištardymų paliuosavo vaikiną Muszynskį, kurs su peiliu pervėrė kitą vaikiną, Liebovitz, nuo ko tas tuojaus mirė.

Teismas ištarmėje pažymėjo, jog tas padaryta be tikslo nužudyti.

ATRASTA ARSENIKO NUODŲ.

Pavieto ligoninėje spalių 13 d. staiga mirė Michaėl Herula. Miesto chemistas dabar lavono viduriuose susekė arseniko nuodų.

KATALIKŲ VIENYBĖS REIKALAIS.

Seimas.

Jau beveik pusantrų metų, kaip susitvėrė Katalikų Vienybė (birž. 3 d., 1918 m.). Užgimus jai, įvairųs reikalai verste vertė ją užsiimti dideliais ir svarbiais darbais. Tas trukdė jos susitvarkymą, jos organizatyvį darbą. Mažai domos į pačios organizacijos reikalus tegalėdavo atkreipti. Tečiaus nuveikti jos darbai labjaus ją išgarsino, praplėtė, negu kad butų buvus varoma kokia smarki agitacija, nes darbai garsiau už žodžius kalba.

Katalikiškoji visuomenė pamatė Kat. Vienybės tikrą reikalingumą. Draugijos, Chicagoje ir apielinkėje, stojo į šią organizaciją. Pačiose kolonijose iš draugijų tvėrėsi skyriai. Kur dar nėra skyrių, tai didelis skaitlius draugijų priklauso prie Centro. Jau Kat. Vienybė prasiplėtė, inėjo į normales gyvenimo vėžes. Apie jos pastovumą nėra jokio abejojimo. Ji bus iki tol, kol bus katalikiškų organizacijų Chicagoje ir apielinkėje, bei visoje Illinois valstijoje. Laikas parodys ją naudingesne, ją dar labjaus praplės, sutvirtins.

Nors Centro susirinkimai dar vis kas mėnesį yra laikomi ir atstovai iš skyrių ir draugijų iš visų kolonijų suvažiuoja, tečiaus sužinojimui pilno organizacijos stovio, jos peržiurėjimui ir kas taisytina—pataisymui, geresnės tvarkos nustatymui ir visa, ko organizacijai dar stoka, yra šaukiamas L. R. Katalikų Vienybės seimas gruodžio 17, 18 ir 19 d., 1920 m., vakarais, Dievo Apveizdos parapijos svetainėje, 18-tos gatvės ir Union ave., Chicago, Ill. Jis tęsis tiek vakarų, kiek reikės.

Prie seimo rengianties, reikia laikyties sulyg konstitucijos šitokios tvarkos:

Kat. Vienybės skyriai gali siųsti po tris atstovus į seimą.

Kiekviena draugija, prigulinti prie Vienybės turi teisę siųsti savo atstovus į seimą, nežiurint kokį skaičių narių turėtų; skatlingesnės draugijos turi teisę siųsti po vieną atstovą nuo kiekvienų 25 savo narių.

Kiekviena draugija privalo išrinkti savo atstovus nevėliau 30 dienų prieš seimą ir pasiųsti igaliojimą protokolų raštininkui apie dvi savaiti prieš seimą.

Kiekvienas draugijos atstovas tur turėti mandatą nuo savo draugijos.

Į atstovus turi but renkami rimčiausi ir daugiausiai apsišvietę nariai.

Galime tikėties, kad šis seimas bus skaitlingas atstovais, kad jis pasižymės daugeliu rimtais nutarimais. Nuo šio seimo priklausys šios organizacijos tolimesnis plėtojimasis, nuo jo priklausys įkunijimas nutarimų Amer. Liet. R. Kat. Federacijos IX-to Seimo šioje apielinkėje. Kitus reikalus pats seimas parodys.

Skyriai ir draugijos, rimtai ruoškitės į seimą su naudingais sumanymais, su tvirtu pasiryžimu nuveikti didelius darbus tėvynės, visos tautos ir Bažnyčios naudai.

Pr. Zdankus,

Kat. Vien. Cent. rašt.,
1447 So. 50th Ave.,
Cicero, Ill.

BAZARAS!!

Aušros Vartų šv. M. P. Parap. Svet.

2323 West 23rd Place

Prasidės Lapkričio-Nov. 9tą 1919, 4tą valandą po pietų

NEDELIOMIS, SEREDOMIS ir SUBATOMIS t. y.:

11, 12, 15, 16, 19, 22, 23, 26 ir 27 Dienomis

Inžanga Del Visų Vakarų 10c

Pradžia Nedėliomis 3:30; Subatomis 4:00; Seredomis 7 val. vak.

DIDELIS... VAKARAS

A.L.R.K. MOTERŲ SĄ-GOS 1-mos Kp.

Bus Sulošta
"GUMINIAI BATAI"

Ned., Lapkr.-Nov. 9, 1919

Šv. Jurgio Parap. Salėj.
32-ros Pl. ir Auburn Ave.
Pradžia 7 val. vakare.
Inžanga tiktai 50c. ir 35c. Ypatai.

Atsilanke ant šio vakaro išgirsite to ko dar esate negirdėję, nes apart gražiaus lošimo bus dar kitokių pamarginimų. Vieni galėsite pasiklausyti gražiaus programo, o kiti iki sočiai pasišokti.

Nuoširdžiai kviečia visus MOTERU SAJUNGOS PIRMA KUOPA.

Balius! Balius!

RENGIAMAS
Draugystės Susivienyjimo Brolių Lietuvių
BUS

NEDELIOJE, LAPKRIČIO 9, 1919 M.
Mildos Svetainėje, 3138 So. Halsted St.

Pradžia 6:00 val. vakare. Įžanga 25c ypatai

Širdingai kviečiame visus Chicagiečius atsilankyti ant musų baliaus, kuris bus puikiausias ir linksmiausias Chicagoj.
Kviečia visus DRAUGIJA.